

Sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie SA w roku obrotowym 2017

Rzeszów, 20 marca 2018 roku

Spis treści

Informacje ogólne	4
Struktura organizacyjna Spółki Makarony Polskie	4
Zmiany w organizacji Grupy Makarony Polskie w okresie 2017 roku	5
Dane rejestrowe.....	6
Skład Zarządu.....	7
Rada Nadzorcza	7
Walne Zgromadzenie Spółki Makarony Polskie SA	8
Publikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
Podstawa sporządzenia sprawozdania	12
Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania.....	12
Podstawa wyceny	12
Waluta funkcjonalna i prezentacyjna	12
Zastosowane zasady rachunkowości i podstawa sporządzenia sprawozdania	12
Oświadczenie o zgodności z przepisami.....	13
Kontynuacja działalności	16
Niepewność szacunków	20
Wybrane dane finansowe – Makarony Polskie SA	22
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	24
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	26
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych - metoda pośrednia	28
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	30
Dodatkowe noty objaśniające	31
Noty do sprawozdania z całkowitych dochodów.....	31
Nota nr 1 Przychody ze sprzedaży	31
Nota nr 2 Podstawowe informacje dotyczące segmentów operacyjnych.....	32
Nota nr 3 Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów - struktura geograficzna	34
Nota nr 4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz koszty amortyzacji	38
Nota nr 5 Koszty sprzedaży.....	39
Nota nr 6 Koszty zarządu	39

Nota nr 7 Pozostałe przychody	39
Nota nr 8 Pozostałe koszty	40
Nota nr 9 Przychody finansowe	41
Noty nr 10 Koszty finansowe	41
Nota nr 11 Podatek dochodowy	42
Nota nr 12 Odroczonego podatek dochodowy	43
Nota nr 13 Dane dotyczące wyniku finansowego oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję	44
Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej	45
Nota nr 14 Rzeczowe aktywa trwałe	45
Nota nr 15 Nieruchomości inwestycyjne	48
Nota nr 16 Inne wartości niematerialne	48
Nota nr 17 Długoterminowe aktywa finansowe	50
Nota nr 18 Zapasy	50
Nota nr 19 Należności	51
Nota nr 20 Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	53
Nota nr 21 Udzielone pożyczki	53
Nota nr 22 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	54
Nota nr 23 Pozostałe aktywa	54
Nota nr 24 Kapitał podstawowy	55
Nota nr 25 Pozostałe kapitały	57
Nota nr 26 Wynik z lat ubiegłych	57
Nota nr 27 Informacja o kredytach oraz uzyskanych poręczeniach na dzień 31 grudnia 2017 roku	57
Nota nr 28 Informacje o udzielonych i otrzymanych gwarancjach	65
Nota nr 29 Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	66
Nota nr 30 Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania finansowe	67
Nota nr 31 Pozostałe zobowiązania	67
Nota nr 32 Przychody przyszłych okresów	68
Nota nr 33 Pozycje pozabilansowe	69
Nota nr 34 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	69
Nota nr 35 Inne pozycje dotyczące aktywów, zobowiązań, kapitałów własnych, przychodów, kosztów i zysku netto lub rachunku przepływów pieniężnych nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres	71
Nota nr 36 Znaczące Umowy	71
Nota nr 37 Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej	75
Nota nr 38 Istotne wydarzenie po dacie bilansowej w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia przekazania niniejszego sprawozdania finansowego	76

Nota nr 39 Istotne zasady rachunkowości stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego	76
Nota nr 40 Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	90
Nota nr 41 Zarządzanie kapitałem.....	95
Nota nr 42 Instrumenty finansowe	96
Nota nr 43 Istotne postępowania toczące się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	96
Nota nr 44 Stan zatrudnienia w Spółce Makarony Polskie.....	96
Nota nr 45 Wynagrodzenie biegłego rewidenta	97

Informacje ogólne

Struktura organizacyjna Spółki Makarony Polskie

Grupa Makarony Polskie („Grupa”) składa się z trzech spółek:

- Makarony Polskie SA („Spółka”, „spółka dominująca”)
- Stoczek Natura Sp. z o.o.
- MP Trade Sp. z o.o.

Makarony Polskie SA

100%
udziałów

Stoczek Natura Sp. z o.o.

100%
udziałów

MP Trade Sp. z o.o.

Makarony Polskie SA jest producentem szerokiej gamy makaronów, wytwarzanych w technologii tłoczonyj i walcowanej. Spółka oferuje makarony w wielu różnorodnych formach, wytwarzane na bazie mąki durum i mąki z pszenicy zwyczajnej. W swoim portfolio Spółka posiada również produkty odpowiadające na trendy żywności prozdrowotnej np. makarony z mąk rzadziej stosowanych np. orkisz, gryka, żyto oraz produkty BIO. Ofertę produktów urozmaicają makarony smakowe (np. ze szpinakiem i czosnkiem, papryką chili, lubczykiem, pietruszką i koperkiem) oraz duże formy makaronu przeznaczone do nadziewania. Podstawowe oferowane marki makaronów to Makarony Polskie, Sorenti i Abak (bibrand z Makarony Polskie). Pod marką Sorenti oferowane są również sosy do makaronów.

Stoczek Natura Sp. z o.o. jest producentem przetworów mięsno-warzywnych (dania gotowe, pasztety, smalce konserwy), przetworów warzywnych (sałatki, marynaty, farsze piekarnicze), przetworów owocowych (dżemy, syropy, powidła, nadzienia cukiernicze). Produkty spółki oferowane są pod markami Stoczek, Tenczynek i Męska Rzecz. W IV kw. 2017 roku spółka poszerzyła swoje portfolio o susz owocowo-warzywny, oferowany pod marką Deli-Susz.

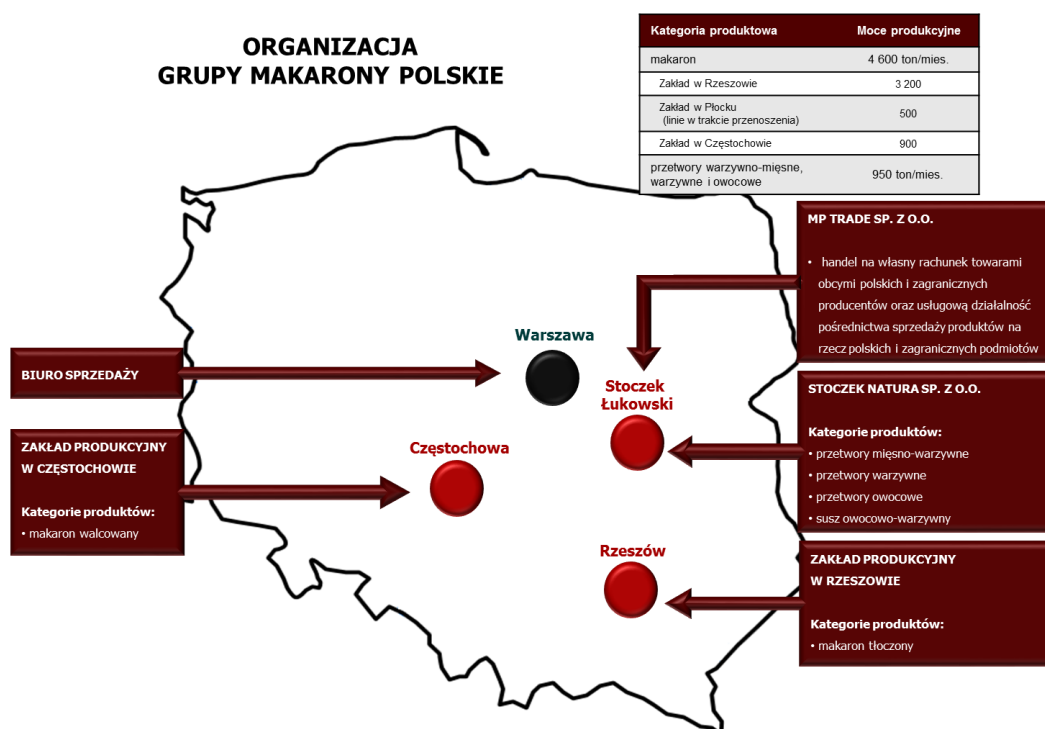

MP Trade Sp. z o.o. rozwija handel na własny rachunek towarami obcymi polskich i zagranicznych producentów, a także prowadzi usługową działalność pośrednictwa sprzedaży produktów na rzecz polskich i zagranicznych podmiotów.

Zmiany w organizacji Grupy Makarony Polskie w okresie 2017 roku

W 2017 roku w Grupie Makarony Polskie nie zaszły zmiany, które istotnie wpływałyby na strukturę lub organizację Grupy.

W ramach Grupy Makarony Polskie poszczególne spółki zawierają pomiędzy sobą transakcje kupna i sprzedaży produktów, towarów i usług. Wszystkie transakcje przeprowadzane są na zasadach i warunkach rynkowych.

Na przełomie II i III kwartału 2017 roku spółka Makarony Polskie SA przeprowadziła zmiany organizacyjne polegające na przebudowie i rozbudowie wewnętrznego zespołu sprzedaży, m.in. poprzez przejście od spółki MP Trade Sp. z o.o. funkcjonującego w jej strukturach zespołu handlu tradycyjnego (w III kw. 2017 roku). Nowy zespół sprzedaży Makarony Polskie SA, począwszy od III kw. 2017 roku, odpowiada za całość sprzedaży krajowej spółek Makarony Polskie SA i Stoczek Natura Sp. z o.o., tj. zarówno pod markami własnymi, jak również private label, we wszystkich kanałach dystrybucji. Docelowo planowane jest również włączenie w obsługę przez ten zespół sprzedaży eksportowej spółek produkcyjnych Grupy na rynkach europejskich.

Decyzja o przeprowadzeniu ww. zmian organizacyjnych podyktowana była postępującą specjalizacją spółki MP Trade Sp. z o.o. oraz jej koncentracją na rozwoju sprzedaży eksportowej, w szczególności na rynkach afrykańskich i arabskich. Reorganizacja

ma na celu przede wszystkim usprawnienie funkcjonowania struktur sprzedaży krajowej i nie wpływa w sposób istotny na rentowność obsługiwanych kontraktów.

W trakcie roku obrotowego 2017 spółka Makarony Polskie SA, biorąc pod uwagę plany rozwojowe i inwestycyjne spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., podjęła decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego tej spółki o kwotę 187,5 tys. zł poprzez emisję 1 875 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł/udział. Cena emisyjna nowych udziałów wyniosła 1,6 tys. zł/udział. Udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym. Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną została przeznaczona na kapitał zapasowy spółki. Wszystkie 1 875 nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Stoczek Natura Sp. z o.o. objęła spółka Makarony Polskie SA. Rejestracja zmian kapitału zakładowego została dokonana przez sąd KRS w dniu 15 marca 2018 roku.

Pod koniec 2017 roku spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. postanowiła o powrocie do zarzuconej w 2016 roku koncepcji produkcji i sprzedaży suszu owocowo-warzywnego. Na chwilę obecną działalność ta nie jest istotna z punktu widzenia funkcjonowania spółki, niemniej zarząd Stoczek Natura Sp. z o.o., biorąc pod uwagę trendy rynkowe nakierowane na poszukiwanie przez klientów produktów naturalnych i prozdrowotnych, podjął decyzję o rozszerzeniu dotychczasowego portfolio. Susz owocowo-warzywny pozwoli na większą dywersyfikację działalności spółki, a jednocześnie w dłuższej perspektywie czasowej może być perspektywicznym kierunkiem rozwoju. Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. dokonała inwestycji w zakup aktywów wykorzystywanych do produkcji suszu oraz znaku towarowego Deli-Susz, pod którym spółka oferuje obecnie pięć produktów na bazie polskiego suszonego jabłka: chipsy jabłkowe w trzech smakach (naturalne, z cynamonem i kwaśne) oraz dwa smaki mieszanek suszonych owoców (jabłko + malina, jabłko + wiśnia). Są to produkty odpowiadające na trend poszukiwania zdrowych alternatyw dla wysokokalorycznych przekąsek pełnych chemicznych dodatków, z uwagi na fakt, że są w 100% naturalne, bez dodatku substancji konserwujących, sztucznych barwników, cukru czy tłuszczów.

Dane rejestrowe

Makarony Polskie SA

Siedziba: 35-082 Rzeszów, ul. Podkarpacka 15A,

Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Numer KRS 0000212001,

Kapitał zakładowy: 27 750 213 zł - wpłacony w całości

Regon: 691674708,

NIP: 813-32-78-856

www.makarony.pl.

▼ Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 roku w Spółce Makarony Polskie przedstawiał się następująco:

Makarony Polskie SA – 139 pracowników.

▼ Skład Zarządu

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Zarząd Spółki działa w składzie jednoosobowym. Funkcję Prezesa Zarządu pełni Zenon Daniłowski.

W dniu 24 maja 2017 roku, w związku z zakończeniem VII kadencji Zarządu Spółki, Rada Nadzorcza Makarony Polskie SA postanowiła, że Zarząd VIII kadencji będzie jednoosobowy, a funkcję Prezesa Zarządu powierzyła ponownie Panu Zenonowi Daniłowskiemu.

Liczba i wartość nominalna akcji Spółki będąca w posiadaniu Członków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania:

Członek Zarządu	rok 2017		rok 2016	
	liczba akcji	wartość nominalna	liczba akcji	wartość nominalna
Zenon Daniłowski*	140 000	420 000	140 000	420 000

* Prezes Zarządu Zenon Daniłowski jest powiązany ze spółkami: Praska Giełda Spożywcza SA (dawniej: Agro-Technika SA) i Polskie Smaki Sp. z o.o., które również posiadają akcje Spółki; łączny stan posiadania na dzień publikacji raportu to 2 311 594 akcje o wartości 6 934 782 zł.

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami, w trakcie 2017 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie zaszły zmiany w stanie posiadania akcji przez Prezesa Zarządu.

▼ Rada Nadzorcza

Od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza działała w składzie:

- Roman Sobiecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Samer Abdelfatah Mohamed Elwaziri – Członek Rady Nadzorczej,
- Marek Rocki – Członek Rady Nadzorczej,
- Michał Słomkowski – Członek Rady Nadzorczej,

– Wiesław Wasilewski – Członek Rady Nadzorczej.

Liczba i wartość nominalna akcji Spółki będąca w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej na dzień sporządzenia sprawozdania:

Członek Rady Nadzorczej	rok 2017		rok 2016	
	liczba akcji	wartość nominalna	liczba akcji	wartość nominalna
Marek Rocki	0	0	0	0
Michał Słomkowski	0	0	0	0
Roman Sobiecki	0	0	0	0
Samer Elwaziri	0	0	0	0
Wiesław Wasilewski	5 000	15 000	5 000	15 000

* Panowie Michał Słomkowski i Samer Elwaziri zostali powołani do Rady Nadzorczej Spółki w trakcie roku obrotowego 2016.

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami, w trakcie 2017 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie zaszły zmiany w stanie posiadania akcji przez Członków Rady Nadzorczej.

Walne Zgromadzenie Spółki Makarony Polskie SA

Kapitał zakładowy firmy Makarony Polskie SA na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 27 750 213 zł i był podzielony na 9 250 071 akcji o wartości nominalnej 3 zł każda. Wielkość kapitału zakładowego nie zmieniła się do dnia przekazania niniejszego sprawozdania.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% głosów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień sporządzenia sprawozdania (zgodnie z posiadanymi informacjami):

Akcjonariusz	Akcje w kapitale zakładowym		Głosy na Walnym Zgromadzeniu	
	liczba	udział%	liczba	udział%
Grupa Praska Giełda Spożywcza SA, w tym:	2 311 594	24,99%	2 311 594	24,99%
<i>Praska Giełda Spożywcza SA (dawniej: Agro-Technika SA)</i>	2 050 000	22,16%	2 050 000	22,16%
<i>Zenon Daniłowski</i>	140 000	1,51%	140 000	1,51%
<i>Polskie Smaki Sp. z o.o.</i>	121 594	1,31%	121 594	1,31%

Raya Holding for Technology & Communications S.A.E. w tym:	1 793 406	19,39%	1 793 406	19,39%
<i>Madova Sp. z o.o.</i>	<i>1 793 406</i>	<i>19,39%</i>	<i>1 793 406</i>	<i>19,39%</i>
Elżbieta i Grzegorz Słomkowsy, w tym:	1 183 040	12,79%	1 183 040	12,79%
<i>Z.P.H. "ELPAST" Elżbieta i Grzegorz Słomkowsy s.c.</i>	<i>1 169 750</i>	<i>12,65%</i>	<i>1 169 750</i>	<i>12,65%</i>
<i>Grzegorz Słomkowski</i>	<i>13 290</i>	<i>0,14%</i>	<i>13 290</i>	<i>0,14%</i>
Pozostali akcjonariusze	3 962 031	42,83%	3 962 031	42,83%
RAZEM	9 250 071	100,00%	9 250 071	100,00%

Zmiany w akcjonariacie w trakcie 2017 roku

W trakcie 2017 roku do Spółki wpłynęły następujące zawiadomienia dot. zmian stanu posiadania akcji przez akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% głosów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki (dalej: WZA):

- Praska Giełda Spożywcza SA z siedzibą w Ząbkach (dalej: PGS):
 - w dniu 20 lutego 2017 roku poinformowała o transakcji zbycia akcji zawartej za pośrednictwem biura maklerskiego dnia 17 lutego 2017 roku, poza rynkiem regulowanym, w wyniku której zbyła pakiet 350 000 sztuk akcji Spółki uprawniający do takiej samej ilości głosów na WZA,
 - w dniu 24 marca 2017 roku poinformowała, że na mocy dwóch transakcji zbycia akcji zawartych na rynku regulowanym dnia 22 marca 2017 roku oraz dnia 23 marca 2017 roku zbyła pakiet 400 000 sztuk akcji Spółki uprawniający do takiej samej ilości głosów na WZA,
 - w dniu 30 marca 2017 roku poinformowała, że na mocy trzech transakcji nabycia akcji zawartych na rynku regulowanym dnia 28 marca 2017 roku nabyła pakiet 800 000 sztuk akcji Spółki uprawniający do takiej samej ilości głosów na WZA.

Przed ww. zmianami udziału PGS posiadała bezpośrednio i pośrednio wraz z podmiotami zależnymi 2 121 594 akcji Spółki, stanowiących 22,93% udział w kapitale zakładowym, uprawniających do 2 121 594 głosów na WZA (22,93% udział w ogólnej liczbie głosów), z czego PGS posiadała: bezpośrednio 2 000 000 sztuk akcji stanowiących 21,62% udział w kapitale zakładowym Spółki, uprawniających do 2 000 000 głosów na WZA (21,62% udział w ogólnej liczbie głosów); pośrednio 121 594 sztuk akcji stanowiących 1,31% udział w kapitale

zakładowym Spółki, uprawniających do 121 594 głosów na WZA (1,31% udział w ogólnej liczbie głosów).

Po przeprowadzeniu ww. transakcji PGS posiada bezpośrednio i pośrednio 2 171 594 akcji Spółki, co stanowi udział wynoszący 23,47% w kapitale zakładowym, uprawniający do 2 171 594 głosów na WZA (23,47% udział w ogólnej liczbie głosów), z czego PGS posiada: bezpośrednio 2 050 000 sztuk akcji stanowiących 22,16% udział w kapitale zakładowym Spółki, uprawniających do 2 050 000 głosów na WZA (22,16% udział w ogólnej liczbie głosów); pośrednio 121 594 sztuk akcji stanowiących 1,31% udział w kapitale zakładowym Spółki, uprawniających do 121 594 głosów na WZA (1,31% udział w ogólnej liczbie głosów).

Podmiotem zależnym od PGS posiadającym akcje Makarony Polskie SA jest spółka Polskie Smaki Sp. z o.o. Jednocześnie PGS poinformowała, że nie istnieją osoby, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 3 lit. c Ustawy o ofercie oraz nie posiada instrumentów finansowych, o których mowa w art. 69b ust. 1 Ustawy o ofercie.

- Pan Krzysztof Moska, w dniu 29 marca 2017 roku, poinformował iż w wyniku zawarcia w dniu 28 marca 2017 roku transakcji sprzedaży 800 000 sztuk akcji Spółki stanowiących 8,65% udziału w kapitale zakładowym oraz 8,65% ogólnej liczny głosów na WZA, w ramach trzech sesyjnych transakcji pakietowych sprzedaży na rynku głównym GPW, doszło do zmiany dotychczasowego posiadania udziału Pana Krzysztofa Moski w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki w ten sposób, iż nastąpiło obniżenie poniżej progu 5% ogólnej liczby głosów na WZA.

Przed zmianą stanu posiadania Pan Krzysztof Moska posiadał 1 101 047 sztuk akcji Spółki, stanowiących 11,90% udział w kapitale zakładowym oraz 11,90% ogólnej liczby głosów na WZA tj. uprawniających do wykonywania 1 101 047 głosów.

Po zmianie stanu posiadania Pan Krzysztof Moska posiada łącznie 301 047 akcji Spółki, stanowiących 3,25% kapitału zakładowego oraz 3,25% ogólnej liczny głosów na WZA, uprawniających do wykonywania 301 047 głosów.

Jednocześnie Pan Krzysztof Moska poinformował, że nie posiada podmiotów zależnych posiadających akcje Spółki oraz że nie istnieją osoby, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 3 lit. c Ustawy o ofercie. Pan Krzysztof Moska zadeklarował

również, iż nie posiada instrumentów finansowych, o których mowa w art. 69b ust. 1 Ustawy o ofercie.

- Pan Leszek Sobik, w dniu 5 kwietnia 2017 roku, poinformował iż w dniu 3 kwietnia 2017 roku dokonał w transakcji pakietowej posesyjnej D+1 sprzedaży 150 000 akcji Spółki, w wyniku czego obniżył próg udziału w Spółce poniżej 5% na 3,89%. Przed dokonaniem transakcji Pan Leszek Sobik posiadał 509 541 akcji Spółki, stanowiących łącznie 5,51% udziału w kapitale zakładowym, uprawniających do wykonania 509 541 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, co stanowiło 5,51% głosów na WZA. Po dokonaniu w/w transakcji Pan Leszek Sobik posiada 359 541 akcji Makarony Polskie SA, stanowiących 3,89% udziału w kapitale zakładowym Spółki, uprawniających do wykonania 359 541 głosów na WZA co stanowi 3,89% głosów. Jednocześnie Pan Leszek Sobik zawiadomił, iż akcji nie posiadają podmioty zależne.

W dniu 18 kwietnia 2017 roku Spółka otrzymała od spółki Praska Giełda Spożywcza SA (dalej: PGS) – osoby bliskiej w stosunku do Pana Zenona Daniłowskiego Prezesa Zarządu Makarony Polskie SA, powiadomienie o transakcjach na akcjach Spółki, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia MAR. Spółka PGS poinformowała, że w dniu 13 kwietnia 2017 roku ustanowiła zastaw na 800 000 sztuk akcji Spółki.

Spółka nie posiada innych informacji, które wskazywałyby na zmiany w liczbie akcji, posiadanych przez znaczących akcjonariuszy (posiadających pakiety akcji powyżej 5%) w trakcie 2017 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania.

Spółka nie posiada wiedzy nt. innych umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym) w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Publikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych i zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji w dniu 20 marca 2018 roku.

Sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie za 2016 rok zostało zatwierdzone uchwałą nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Makarony Polskie z dnia 29 czerwca 2017 roku.

Podstawa sporządzenia sprawozdania

▼ Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Rachunkowości w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej (dalej zwanych „MSSF”), opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego sprawozdania finansowego. Na dzień zatwierdzenia sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność w zakresie stosowanych zasad rachunkowości, nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Zasady prezentacji niniejszego sprawozdania regulują również przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259).

▼ Podstawa wyceny

Prezentowane Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem wyceny do wartości godziwej niektórych aktywów, tj. składników majątku nabytych w ramach transakcji zakupu, Abak Sp. z o.o. oraz gruntów inwestycyjnych.

▼ Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą pomiaru Spółki, uwzględnioną w niniejszym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Dane finansowe, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

▼ Zastosowane zasady rachunkowości i podstawa sporządzenia sprawozdania

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok

zakończony 31 grudnia 2016 roku (opublikowanego w dniu 21 marca 2017 roku) z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2017 roku.

Czas trwania działalności Spółki jest nieograniczony.

Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

▼ Oświadczenie o zgodności z przepisami

Polskie regulacje prawne nakładają na spółkę akarony Polskie SA obowiązek sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) przyjętymi przez Unię Europejską („UE”). Biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE dla roku finansowego zakończonego 31 grudnia 2017 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze wszystkimi mającymi zastosowanie MSSF przyjętymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMS”).

Zastosowanie następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 01 stycznia 2017 roku:

Zmiany do MSR 12 „Podatek odroczony” Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku).

Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku).

Zmiany do MSSF 12 „Ujawnienie udziałów w innych jednostkach” będące częścią zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku).

Wprowadzone ww. zmiany i nowe standardy zostały przeanalizowane przez Spółkę i nie mają one żadnego istotnego wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności spółki ani też na zakres informacji prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony.

MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) –mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE -mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później.

KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego ze standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy i oceny ich wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe.

Spółka nie przewiduje aby wprowadzenie wymienionych wyżej standardów, zmian do standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości spółki.

Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie SA zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Spółki, w dającej się przewidzieć przyszłości i w nie zmniejszonym istotnie zakresie. Spółka nie prowadziła działalności, która została zaniechana w okresie 2017 roku.

Spółka Makarony Polskie SA skoncentruje swoje działania na następujących kierunkach:

Budowanie przewagi konkurencyjnej poprzez inwestycje w R&D, innowacje produktowe, procesowe i organizacyjne

- rozwój działalności R&D w obszarze innowacyjnych produktów: żywności funkcjonalnej, prozdrowotnej w spółce Makarony Polskie SA powołano zespół interdyscyplinarny, który przy współpracy z instytucjami naukowymi pracuje nad opracowaniem innowacyjnych technologii wytwarzania nowych produktów niskoprzetworzonych i prozdrowotnych, łatwych w przyrządzeniu,
- realizacja rozbudowy budynku produkcyjno-magazynowego o kolejną część tj. budynku węzła mącznego przeznaczonego pod system składowania surowców i dodatków sypkich oraz chłodnię na surowce i dodatki płynne w ramach realizacji projektu utworzenia CBR,

- zakończenie inwestycji w zautomatyzowany system dozowania mąki i składników sypkich w zakładzie produkcyjnym w Częstochowie, która umożliwiła rozszerzenie możliwości produkcyjnych oraz uelastycznienie procesu produkcji,
- zdecydowano o zakupie maszyny automatycznie, poziomo pakującej, która umożliwi zapakowanie produktów w nową atrakcyjną kategorię opakowań oraz formowanie pakietów promocyjnych, które będą szeroko wykorzystane w akcjach marketingowych,
- w 2018 roku spółka Makarony Polskie SA będzie realizować zakup maszyny do formowania niestandardowych kształtów na bazie makaronu walcowanego długiego w ramach rodzaju makaronów wstęgi i papardelle,
- w 2018 roku wdrożone do sprzedaży będą makarony walcowane typu gniazdka – wielojajeczne oraz z niestandardowymi dodatkami, a także rodzaj makaronu w postaci prostokątnych, dużych płatów – lasagne,
- w zakładzie w Częstochowie będzie poczyniony szereg inwestycji, które przyczynią się do zmniejszenia energochłonności, pracochłonności w procesie produkcji oraz zwiększenia bezpieczeństwa produktu,
- w spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. prowadzone są badania mające na celu dostosowanie się do globalnych trendów produkcji żywności: produkty convenience, produkty prozdrowotne, produkty pakowane w atmosferze modyfikowanej, innowacyjne formy opakowań oferowanych produktów,
- nowoczesna linia do pakowania nadzień i farszy, posiadająca funkcję termo-formowania, zakupiona przez Stoczek Natura Sp. z o.o. umożliwi spółce ofertowanie produktów w nowej, lepszej formule jakościowej oraz o wydłużonym terminie przydatności w stosunku do produktów obecnie oferowanych. Obecnie trwają finalizujące rozmowy z kontrahentami na dostawy w/w produktów.

Pozyskanie środków z Unii Europejskiej na realizację działań i inwestycji planowanych przez Spółkę

- projekt pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”, realizowany w ramach Działania 1.4 Wsparcie MSP, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, zakłada wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przy współpracy z jednostką naukową, polegających na opracowaniu innowacyjnych receptur produktów przy wykorzystaniu surowców nie stosowanych standardowo w branży makaronowej. Głównym celem projektu jest ekspansja spółki Makarony Polskie SA na rynku żywności funkcjonalnej,
- projekt pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy Spółce Makarony Polskie SA”, realizowany w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, zakłada utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego

- Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA. W Centrum B&R prowadzone będą prace nad innowacyjnymi produktami o cechach prozdrowotnych, które docelowo wzbogacą ofertę produktową Spółki, a także nad zagadnieniami istotnymi dla całej branży makaronowej. W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych i robót budowlanych. Na potrzeby Centrum B&R, zakupiona zostanie m.in. nowoczesna linia do testów produkcyjnych, której parametry pozwolą odzwierciedlić warunki panujące podczas procesu produkcji przemysłowej (linia ta będzie aktywem o znaczącej wartości),
- Program „Makarony Europy” prowadzony od 2016 roku przez Polską Izbę Makaronu (PIM), którego uczestnikiem, wraz z innymi producentami skupionymi w PIM, jest spółka Makarony Polskie SA, ma na celu promocję makaronu na terenie Ukrainy oraz Chińskiej Republiki Ludowej. Ukraińscy i chińscy odbiorcy (konsumenci, dystrybutorzy) są edukowani o właściwościach zdrowotnych makaronów, a także o różnorodności i wysokiej jakości produktów makaronowych pochodzących z państw Unii Europejskiej, w tym z Polski (emisja reklam w telewizji, prasie i na stronach internetowych, akcje promocyjne przeprowadzane w trakcie targów i w punktach sprzedaży). Realizacja Programu ma przyczynić się do rozwoju rynku zbytu i wzrostu wolumenu sprzedaży makaronów produkowanych w Unii Europejskiej. Program realizowany będzie przez okres 3 lat (w latach 2016-2018).
 - spółka aplikuje o środki unijne w ramach perspektywy 2014-2020 celem przyśpieszenia i rozszerzenia zakresu inwestycji w unowocześnienie parku maszynowego wykorzystywanego w ramach obecnego profilu produkcyjnego oraz służącego rozwojowi nowych obszarów działalności np. produkcji farszy i nadzień, zainicjowania obecności w segmencie HoReCa - celem utrzymania pozycji rynkowej i sprostania rosnącemu zapotrzebowaniu na nowe, innowacyjne produkty i opakowania, m.in. w spółce Makarony Polskie SA w I półroczu 2017 roku zostały przeprowadzone audyty wzornicze, w ramach których opracowano strategię wzorniczą. Dokumenty te zawierają rekomendacje dalszych działań związanych ze stosowaniem wzornictwa w firmie. W ramach kolejnego etapu będzie możliwość wdrożenia rekomendacji wynikającej z opracowanej strategii wzorniczej, tj. przeprowadzenia działań z wykorzystaniem procesów projektowania, których końcowym rezultatem będzie wprowadzenie na rynek innowacji.

Rozwój działalności w segmencie private label

- wzbogacenie oferty kierowanej do nowych i obecnych klientów o produkty prozdrowotne, makarony smakowe i produkty premium (np. nowe formy i kształty, innowacyjne opakowania),
- wzbogacenie oferty kierowanej do nowych i obecnych klientów o dania gotowe, mięsiwa, konserwy mięsne i zupy,
- działalność zmierzająca do poprawy rentowności kanału sprzedaży.

Rozwój kanałów sprzedaży B2B i Instytucje

- rozwój kategorii makaronów, przetworów mięsno-warzywnych, warzywnych i owocowych, dostosowanych do oczekiwań klientów tego kanału,
- nawiązanie relacji kooperacyjnych z innymi producentami makaronów i dań gotowych oraz producentami dóbr komplementarnych, w celu uzupełnienia oferty dla finalnego odbiorcy,
- indywidualizowanie oferty i poprzez to zwiększenie konkurencyjności,
- wykorzystanie potencjału produkcyjnego spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. w zakresie usługowego konfekcjonowania produktów oraz na bazie nowych form opakowań,
- dalszy rozwój produkcji półproduktów na bazie mocy produkcyjnych zakładu w Stoczku Łukowskim, m.in. farsze słodkie i nadzienia słone.

Zwiększenie udziałów i wzrost poziomu dystrybucji na rynku krajowym

- intensyfikacja działań marketingowych nakierowanych na rozwój brandu Makarony Polskie, a także rebranding i nowe zdefiniowanie brandów Stoczek Natura, Sorenti i Tencynek – Grupa nawiązała współpracę z Domem Mediowym; obecnie prowadzony jest przegląd poszczególnych marek ponieważ na bazie doświadczeń z ostatnich lat stwierdzić należy, iż wysoka jakość i innowacje to za mało; w 2018 roku Grupa planuje przygotować program marketingowy,
- opracowanie i wdrożenie mechanizmów współpracy z klientem hurtowym, detalicznymi sieciami lokalnymi oraz handlem sieciowym, zwłaszcza w obszarze międzynarodowych sieci w formacie średnim i małym oraz sieci convenience – jako strategia dystrybucji selektywnej, uwzględniającej specyfikę kategorii, w których Grupa funkcjonuje,
- skupienie na szybkiej i efektywnej budowie dostępności asortymentów markowych w kanale nowoczesnym oraz wdrożenie skutecznej polityki dystrybucyjnej w kanale tradycyjnym,
- intensyfikacja działań trade marketingowych, wspierających sprzedaż i odsprzedaż produktów oraz budujących trwałe relacje z klientami.

Rozwój eksportu

- koncentracja na dwóch kierunkach strategicznych: Ukraina i Egipt, gdzie Grupa oferuje produkty pod brandem Sorenti oraz gdzie lokowana jest większość eksportu; rok 2018 będzie okresem umocnienia współpracy Grupy z sieciami na Ukrainie i z RAYA/Eden w Egipcie; na rynkach: egipskim, Bliskiego Wschodu i Afryki, Grupa wspólnie z egipskim partnerem prowadzi badanie rynku i nawiązuje nowych kontakty handlowe,

- systematyczny wzrost liczby klientów na rynkach zagranicznych, szczególnie w Unii Europejskiej,
- intensyfikacja komunikacji z obecnymi i potencjalnymi odbiorcami poprzez udział m.in. w targach branżowych oraz organizację spotkań B2B na rynkach docelowych,
- pozyskiwanie i realizacja projektów dotyczących dostaw pod marką własną odbiorcy, głównie na rynek afrykański,
- rozwój oferty produktowej poprzez oferowanie na rynkach zagranicznych produktów funkcjonalnych np.: makarony pełnoziarniste z wysoką zawartością błonnika, makarony orkiszowe i gryczane oraz produktów BIO i nowych kategorii produktowych.

W trakcie I półrocza 2017 roku spółki Makarony Polskie SA i Raya Holding for Technology & Telecommunications S.A.E. z siedzibą w miejscowości Giza, w Egipcie (dalej: Raya), podjęły wstępne rozmowy w przedmiocie ustalenia zasad współpracy i strategicznego partnerstwa w zakresie potencjalnych działań na rynkach afrykańskich (o otrzymaniu zaproszenia do podjęcia negocjacji w tym zakresie Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 9/2016 z dnia 9 czerwca 2016 roku).

W efekcie prowadzonych rozmów postanowiono o nawiązaniu współpracy w przedmiocie rozwoju sprzedaży makaronu i innych produktów spożywczych na rynkach krajów afrykańskich i arabskich.

Spółka na bieżąco będzie informować o dalszych postępach rozmów w raportach giełdowych.

W ocenie Zarządu Makarony Polskie SA obecna sytuacja finansowa Spółki i Grupy pozwala na realizację przedstawionych powyżej kierunków rozwoju.

Niepewność szacunków

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym:

- stawki amortyzacyjne,
- utrata wartości aktywów (w tym należności),
- wartość rezerw,
- składniki aktywów z tytułu podatku odroczonego (spółki rozpoznają składniki aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie; pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione).
- wycena aktywów o nieokreślonym okresie użytkowania.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie istnieją przesłanki do odpisu wartości marki Abak. Stosowne testy, zgodnie z obowiązującymi zasadami, zostały wykonane według stanu na koniec 31 grudnia 2017 roku.

Założenia dotyczące przyszłości oraz przyjęte szacunki są spójne z założeniami i szacunkami przyjętymi przez Spółkę w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok.

Wybrane dane finansowe – Makarony Polskie SA

Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2017 roku	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2017 roku (w tys. EURO)	31 grudnia 2016 roku (w tys. EURO)
Przychody netto ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	124 186	112 385	29 257	25 728
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	6 917	7 127	1 630	1 632
Zysk (strata) brutto	6 474	6 271	1 525	1 436
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	5 249	4 966	1 237	1 137
EBIT	6 917	7 127	1 630	1 632
EBITDA (EBIT + amortyzacja)	10 561	10 452	2 488	2 393
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 608	14 922	1 792	3 416
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 1 427	- 8 017	- 336	- 1 835
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 6 219	- 6 974	- 1 465	- 1 597
Przepływy pieniężne netto, razem	- 38	- 69	- 9	- 16
Aktywa razem	122 883	120 255	29 462	27 182
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	50 723	51 032	12 161	11 535
Zobowiązania długoterminowe	20 229	23 002	4 850	5 199
Zobowiązania krótkoterminowe	30 494	28 030	7 311	6 336
Kapitał własny	72 160	69 223	17 301	15 647
Kapitał podstawowy	27 750	27 750	6 653	6 273
Liczba akcji (w sztukach)	9 250 071	9 250 071	9 250 071	9 250 071
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) w okresie danego roku obrotowego	9 250 071	9 250 071	9 250 071	9 250 071
Zyska/strata na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR) *	0,57	0,54	0,13	0,12
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR) **	7,80	7,48	1,87	1,69

* Zysk/strata netto na jedną akcję zwykłą = wynik netto/średnia ważona liczba akcji w okresie

** Wartość księgowa na jedną akcję zwykłą = kapitały własne/liczba akcji na dany moment bilansowy

Wybrane dane finansowe w EUR zostały przedstawione zgodnie z § 91 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku:

- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone według średniego kursu ogłoszonego przez NBP obowiązującego na dzień bilansowy (31 grudnia 2017 r. 1 EUR= 4,1709 zł; 31 grudnia 2016r. 1 EUR= 4,4240 zł),
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2017 roku = 4,2447 zł oraz na koniec każdego miesiąca 2016 roku = 4,3682 zł

Sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE) oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz.259).

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

▼ Sprawozdanie z całkowitych dochodów

ZA OKRES	Nota	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży	1,2,3	124 186	112 385
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług		101 282	95 150
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		22 904	17 235
Koszt własny	2,4	98 111	87 897
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług		76 327	70 987
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		21 784	16 910
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		26 075	24 488
Koszty sprzedaży	5	15 348	13 808
Koszty ogólnego zarządu	6	4 258	3 711
Pozostałe przychody	7	812	815
Pozostałe koszty	8	364	657
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej		6 917	7 127
Przychody finansowe	9	593	382
Koszty finansowe	10	1 036	1 238
Zysk brutto		6 474	6 271
Podatek dochodowy- część bieżąca	11	1 233	914
Podatek dochodowy- część odroczone	12	- 8	391
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		5 249	4 966
W tym przypadający na:		5 249	4 966
Akcjonariuszy jednostki dominującej		5 249	4 966
Udziały niekontrolujące		0	0
Podstawowy wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych	13	0,57	0,54
Rozwodniony wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych		0,57	0,54
Inne całkowite dochody/straty netto		0	0
Całkowite dochody netto ogółem		5 249	4 966

Całkowite dochody netto przypadające na:		5 249	4 966
Akcjonariuszy jednostki dominującej		5 249	4 966
Udziały niekontrolujące		0	0

▼ Sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów netto- zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń

ZA OKRES	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Całkowite dochody netto	5 249	4 966
Zysk/strata z tyt. zastosowania rachunkowości zabezpieczeń	0	66
Całkowite dochody netto ogółem	5 249	5 032

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
AKTYWA TRWAŁE		86 688	87 038
Rzeczowe aktywa trwałe	14	51 763	51 982
Nieruchomości inwestycyjne	15	642	642
Wartość firmy		0	0
Inne wartości niematerialne	16	4 970	5 007
Długoterminowe aktywa finansowe w tym:	17	29 080	29 080
Udziały		29 080	26 080
Udzielone pożyczki		0	3 000
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		0	0
Pozostałe aktywa- długoterminowe	23	233	327
AKTYWA OBROTOWE		36 195	33 217
Zapasy	18	10 359	9 654
Należności krótkoterminowe	19	23 121	20 763
Należności z tytułu podatku dochodowego	20	0	8
Udzielone pożyczki	21	2 013	2 019
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	415	453
Pozostałe aktywa- krótkoterminowe	23	287	320
AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO ZBYCIA		0	0
SUMA AKTYWÓW		122 883	120 255

PASYWA	Nota	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
KAPITAŁ WŁASNY		72 160	69 223
Kapitał podstawowy	24	27 750	27 750
Pozostałe kapitały	25	39 161	36 507
Zyski/straty zatrzymane (zysk/strata z lat ubiegłych)		0	0
Zysk/strata netto	26	5 249	4 966
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		20 229	23 002

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	3 383	3 391
Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	8 221	11 117
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne (długoterminowe)	29	155	107
Przychody przyszłych okresów-długoterminowe	32	6 538	7 053
Długoterminowe zobowiązania finansowe	30	1 932	1 334
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		30 494	28 030
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	9 284	8 455
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	30	785	687
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	31	19 730	18 303
Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego	31	65	0
Przychody przyszłych okresów-krótkoterminowe	32	553	548
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne (krótkoterminowe)	29	77	37
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe		0	0
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		50 723	51 032
SUMA PASYWÓW		122 883	120 255

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

ZA OKRES	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk przed opodatkowaniem	6 474	6 271
Korekty o pozycje:	1 134	8 651
Amortyzacja	3 644	3 325
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	0	2
Koszty i przychody z tytułu odsetek	638	747
Przychody z tytułu dywidend	0	0
Zysk/ strata z tytułu działalności inwestycyjnej	- 61	- 217
Zmiana stanu rezerw	88	- 28
Zmiana stanu zapasów	- 705	- 229
Zmiana stanu należności	- 2 357	6 595
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych	1 043	- 646
Zapłacony/ zwrócony podatek dochodowy od osób prawnych	- 1 160	- 914
Inne korekty	4	16
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	7 608	14 922
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	109	1 916
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych	0	0
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	- 1 714	- 6 348
Wydatki na nabycie podmiotów zależnych i stowarzyszonych	- 3 000	- 5 000
Wpływy z tytułu odsetek	178	343
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek	3 000	6 072
Udzielone pożyczki	0	-5 000
Inne	0	0
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	- 1 427	- 8 017
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		

Wpływy z kredytów i pożyczek	3 134	2 503
Splata kredytów i pożyczek	- 5 200	- 4 681
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	- 1 031	- 620
Zapłacone odsetki	- 810	- 938
Dywidenda wypłacona akcjonariuszom	- 2 312	- 3 238
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	0	0
Inne wpływy finansowe	0	0
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	- 6 219	- 6 974
Zwiększenie/ zmniejszenie stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	- 38	- 69
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na początek okresu	453	524
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych dotyczące wyceny środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych oraz kredytów w rachunku bieżącym	0	- 2
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na koniec okresu	415	453

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	27 750	36 507	0	4 966	69 223
Podział zysku/pokrycie straty	0	2 654	0	- 2 654	0
Zysk/strata z tyt. zastosowania rachunkowości zabezpieczeń	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	- 2 312	- 2 312
Wynik netto w 2017 roku	0	0	5 249	0	5 249
Stan na 31 grudnia 2017 roku	27 750	39 161	5 249	0	72 160

Za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	27 750	34 669	0	5 010	67 429
Podział zysku/pokrycie straty	0	1 772	0	- 1 772	0
Zysk/strata z tyt. zastosowania rachunkowości zabezpieczeń	0	66	0	0	66
Wypłata dywidendy	0	0	0	-3 238	- 3 238
Wynik netto w 2016 roku	0	0	4 966	0	4 966
Stan na 31 grudnia 2016 roku	27 750	36 507	4 966	0	69 223

Dodatkowe noty objaśniające

Noty do sprawozdania z całkowitych dochodów

Nota nr 1

Przychody ze sprzedaży

Dla celów zarządczych Spółka podzielona jest na jednostki biznesowe w oparciu o oferowane produkty i usługi.

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów	98 262	91 595
Przychody ze sprzedaży usług w tym:	3 020	3 555
- z tyt. Najmu i składowania	2 470	2 810
- usługi dystrybucyjne	490	427
- usługi transportowe	0	0
- produkcja usługowa	0	269
- pozostałe usługi	60	49
Przychody ze sprzedaży materiałów	3 523	2 892
Przychody ze sprzedaży towarów	19 381	14 343
Razem	124 186	112 385

Spółka Makarony Polskie wyróżnia grupy produktowe wykazane w tabeli poniżej

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Makarony	99 538	93 462
Przetwory mięsno-warzywne	13 497	8 006
Przetwory warzywne i farsze	542	1 005
Przetwory owocowe	4 068	3 466
Pozostałe	6 541	6 446
Razem	124 186	112 385

Przychody ze sprzedaży spółki Makarony Polskie SA w 2017 roku wyniosły 124,2 mln zł i były o ok. 11,8 mln zł wyższe w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku.

Wartość sprzedaży w kategorii makaronów była wyższa o ok. 6,1 mln zł tj. ok. 6,5% w stosunku do 2016 roku. Wzrost był wynikiem przeprowadzenia szeregu akcji in out-owych na innowacyjne produkty prozdrowotne.

Sprzedaż przetworów mięsno-warzywnych wzrosła w analizowanym okresie o ok. 5,5 mln zł do kwoty ok. 13,5 mln zł. Wzrost w wysokości ok. 68,6% r/r był wynikiem rozszerzenia asortymentu produktów oferowanych w puszkach w marce Stoczek i Męska Rzecz, pozyskania kilku kontraktów na produkcję produktów pod markami sieciowymi, a także dobrze przeprowadzonej kampanii promocyjnej na dania gotowe w słoikach. W kolejnych okresach planowany jest dalszy wzrost w tej kategorii m.in. poprzez wprowadzenie nowości rynkowych.

Na stabilnym poziomie utrzymuje się sprzedaż w kategoriach przetworów owocowych i warzywnych. W przypadku przetworów owocowych Grupa odnotował nieznaczny wzrost na poziomie 0,6 mln zł r/r (pozyskanie nowych kontraktów pod markami sieciowymi), natomiast w kategorii przetworów warzywnych niewielki spadek o 0,5 mln zł r/r.

Nota nr 2

Podstawowe informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Za okres	Makarony	Przetwory mięsno- warzywne	Przetwory warzywne i farsze	Przetwory owocowe	Pozostałe	Segmenty ogółem
od 01.01 do 31.12.2017						
Przychody segmentów ogółem	99 538	13 497	542	4 068	6 541	124 186
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	99 538	13 497	542	4 068	6 541	124 186
Sprzedaż między segmentami	0	0	0	0	0	0
Koszty segmentów	77 138	12 715	462	3 919	3 877	98 111
Zyski lub straty segmentów	22 400	782	80	149	2 664	26 075
Koszty sprzedaży	0	0	0	0	0	- 15 348
Koszty zarządu	0	0	0	0	0	- 4 258
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	812
Inne koszty	0	0	0	0	0	- 364
Przychody finansowe	0	0	0	0	0	593
Koszty finansowe	0	0	0	0	0	- 1 036
Eliminacja zysku straty między segmentami	0	0	0	0	0	0
Pozostały zysk lub strata	0	0	0	0	0	0

Kwoty nieprzypisane	0	0	0	0	0	0
Zysk/strata brutto z działalności kontynuowanej	0	0	0	0	0	6 474

Za okres	Makarony	Przetwory mięsno-warzywne	Przetwory warzywne i farsze	Przetwory owocowe	Pozostałe	Segmenty ogółem
od 01.01 do 31.12.2016						
Przychody segmentów ogółem	93 462	8 006	1 005	3 466	6 446	112 385
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	93 462	8 006	1 005	3 466	6 446	112 385
Sprzedaż między segmentami	0	0	0	0	0	0
Koszty segmentów	72 064	7 677	935	3 384	3 837	87 897
Zyski lub straty segmentów	21 398	329	70	82	2 609	24 488
Koszty sprzedaży	0	0	0	0	0	- 13 808
Koszty zarządu	0	0	0	0	0	- 3 711
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	815
Inne koszty	0	0	0	0	0	- 657
Przychody finansowe	0	0	0	0	0	382
Koszty finansowe	0	0	0	0	0	- 1 238
Eliminacja zysku straty między segmentami	0	0	0	0	0	0
Pozostały zysk lub strata	0	0	0	0	0	0
Kwoty nieprzypisane	0	0	0	0	0	0
Zysk/strata brutto z działalności kontynuowanej	0	0	0	0	0	6 271

Spółka zastosowała MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Spółka działa głównie na terenie Polski, której regiony z uwagi na bliskość lokalizacji, podobne warunki ekonomiczne i ryzyko ogólne należy uznać za obszar jednorodny.

Nota nr 3

Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów - struktura geograficzna

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Kraj	118 889	108 993
Eksport, w tym:	5 297	3 392
- kraje Unii Europejskiej	1 099	1 324
- pozostałe kraje	4 198	2 068
Razem	124 186	112 385

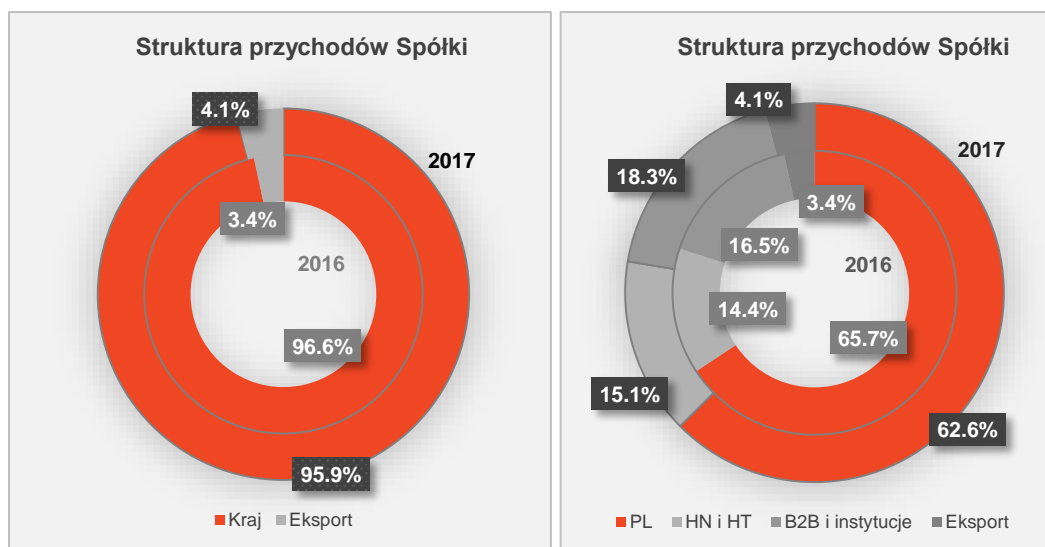
Wartość przychodów w 2017 roku wyniosła 124,2 mln zł i była wyższa o ok. 10,5% w stosunku do 2016 roku. Największy wzrost sprzedaży Spółka zanotowała w segmencie produktów makaronowych oraz w segmencie przetworów warzywno-mięsnych. W segmencie produktów makaronowych zanotowano wzrost o ok. 6,1 mln zł (+6,5% r/r) w wyniku pozyskania nowych kontraktów B2B i instytucje oraz rozwoju oferty produktowej dla kanału private label. Wzrost w segmencie przetworów warzywno-mięsnych wyniósł 5,5 mln zł r/r (+68,6% r/r) i wynikał z przeprowadzenia skutecznych akcji promocyjnych na produktach pod marką Stoczek oraz pozyskania nowych kontraktów private label. Koszt sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów w 2017 roku wyniósł ok. 98,1 mln zł (wzrost o ok. 10,2 mln zł).

Rok 2017 spółka Makarony Polskie SA zamknęła zyskiem brutto ze sprzedaży na poziomie ok. 26,1 mln zł (wzrost o 1,6 mln zł w stosunku do 2016 roku), z rentownością brutto ze sprzedaży na poziomie ok. 21,0%.

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY Z PODZIAŁEM NA RYNKI ZBYTU

Rynki zbytu Makarony Polskie SA można podzielić na rynek krajowy (obejmujący private label, handel tradycyjny, handel nowoczesny oraz B2B i instytucje) oraz eksport (w tym sprzedaż przez pośredników krajowych). Spółka osiągnęła w 2017 roku następujące przychody ze sprzedaży:

w tys. zł	2017	2016	r/r
Przychody ze sprzedaży	124 186	112 385	+10,5%

Private label

Największy udział w przychodach Spółki (62,6%) miał kanał private label (PL) oferujący produkty pod markami własnymi sieci krajowych i zagranicznych (z uwzględnieniem sprzedaży do kontrahenta Lidl działającego w ramach jednej Grupy w Europie):

PL (w tys. zł)	2017	2016	r/r
Przychody ze sprzedaży	77 685	73 799	+5,3%

W sektorze private label spółka Makarony Polskie SA jest wiodącym na rynku krajowym dostawcą makaronów walcowanych i tłoczonych oraz liczącym się producentem przetworów mięsno-warzywnych, warzywnych i owocowych.

Sprzedaż w tym kanale wzrosła o 5,3% w 2017 vs. 2016 rok. Wzrost przychodów ze sprzedaży był wynikiem pozyskania nowych kontraktów w zakresie dań gotowych i dżemów oraz przeprowadzenia wielu akcji in out-owych na nowe produkty private label.

Głównymi odbiorcami w tym kanale są takie sieci jak: Jeronimo Dystrybucja Polska, Lidl, Netto, Auchan, Aldi, Żabka, Intermarche, Stokrotka, GK Specjał, Lewiatan. W 2017 roku dwóch klientów przekroczyło próg 10% udziału w jednostkowych przychodach ze sprzedaży (łącznie produktów brandowych i private label). Jest to sieć Biedronka z udziałem ok. 30,8% oraz Grupa Lidl z udziałem ok. 10,7%. Spółka nie jest w żaden formalny sposób powiązana z operatorami tych sieci, a współpraca odbywa się na zasadach partnerskich i jest korzystna dla spółki Makarony Polskie SA.

W ramach kanału B2B Grupa rozwija głównie sprzedaż makaronów i półproduktów dla piekarnictwa i cukiernictwa, a także działalność usługową polegającą na napełnianiu słoików i puszek dla klientów jako podwykonawca.

▼ Handel nowoczesny i handel tradycyjny

Kolejnym znaczącym dla Spółki przychodem na poziomie 15,1%, osiągniętym na rynku krajowym jest sprzedaż brandów Spółki (marki: Makarony Polskie, Sorenti, Stoczek, Tenczynek i Męska Rzecz) w kanałach handlu nowoczesnego (HN) i handlu tradycyjnego (HT):

HN i HT (w tys. zł)	2017	2016	r/r
Przychody ze sprzedaży	18 756	16 162	+16,0%

Na wzrost wartości sprzedaży wpłynęły głównie:

- wprowadzenie nowych produktów z kategorii dań gotowych, np.: zupy w słoikach i dania w puszkach w marce Stoczek Męska Rzecz;
- wprowadzenie do oferty nowych produktów makaronów prozdrowotnych gryczanych, orkiszowych i żytnich;
- wspólne z klientami spółki rozpoznawanie potrzeb odbiorcy końcowego i adekwatne przygotowywanie oferty i akcji sprzedażowych.

W 2018 roku spółka planuje rozwój współpracy i pozyskanie nowych, dotychczas nieobsługiwanych sieci zagranicznych, krajowych i lokalnych. Dodatkowo we współpracy z firmami oferującymi Zewnętrzne Siły Sprzedażowe spółka stawia sobie za cel poprawę i obsługi numeryki wśród obecnych klientów oraz pozyskanie nowych odbiorców.

▼ B2B i Instytucje

B2B i Instytucje stanowiły w 2017 roku ok. 18,3%, w całości przychodów Spółki:

B2B i Instytucje (w tys. zł)	2017	2016	r/r
Przychody ze sprzedaży	22 665	18 551	+22,2%

Sprzedaż w kanale dystrybucji B2B i instytucje w 2017 roku wyniosła 22,7 mln zł i była wyższa o ok 4,1 mln zł (tj. 22,2%) w stosunku do 2016 roku.

W ramach kanału B2B Grupa prowadzi sprzedaż makaronów i rozwija produkcję półproduktów (nadzienia słodkie, farsze słone) dla przemysłu piekarniczego i cukierniczego.

Wzrost sprzedaży jest wynikiem wprowadzenia do sprzedaży nowych produktów o innowacyjnym składzie i opakowaniu co pozwoliło na pozyskanie nowych kontrahentów jak również zwiększenie sprzedaży u dotychczasowych odbiorców oraz pozyskania i realizacji kontraktu dla Agencji Rezerw Materiałowych.

Spółka uczestniczy w programie „Makarony Europy”, edukującym ukraińskich i chińskich odbiorców o właściwościach zdrowotnych makaronów, ich różnorodności oraz wysokiej jakości produktów pochodzących z UE, w tym z Polski.

▼ Eksport

Eksport w całości przychodów Spółki za rok 2017 stanowił 4,1%:

Eksport (w tys. zł)	2017	2016	r/r
Przychody ze sprzedaży	5 080	3 874	+31,1%

Sprzedaż eksportowa spółki w 2017 roku wyniosła ok. 5,1 mln zł (realizowana własnym zespołem handlowym oraz przez pośredników). Był to wynik wyższy od osiągniętego w 2016 roku o 31,1%. Grupa realizuje obecnie długoterminową strategię pozyskiwania nowych rynków zbytu. Nawiązane bezpośrednie relacje z finalnymi odbiorcami pozytywnie przekładają się na poziom realizowanej marży.

W 2017 roku spółka Makarony Polskie działała głównie na rynkach europejskich (Ukraina, Portugalia, Norwegia, Słowacja, Niemcy, Francja) oraz afrykańskich.

Spółka uczestniczy w programie „Makarony Europy”, edukującym ukraińskich i chińskich odbiorców o właściwościach zdrowotnych makaronów, ich różnorodności oraz wysokiej jakości produktów pochodzących z UE, w tym z Polski.

W latach 2017-2018 Grupa planuje skoncentrować swoje działania na rynkach Afryki Północnej i Ukrainy. Dla realizacji powyższych celów Grupa pozyskała partnerów na rynkach lokalnych, którzy wspomagają Grupę w dalszym rozwoju sprzedaży na tych rynkach.

ISTOTNY ODBIORCA

W 2017 roku dwóch z klientów przekroczyło próg 10% udziału w jednostkowych przychodach ze sprzedaży (łącznie produktów brandowych i private label). Jest to Jeronimo z udziałem ok. 30,8 % oraz Grupa Lidl z udziałem ok. 10,7%. Spółka nie jest w żaden formalny sposób powiązana z sieciami. Współpraca odbywa się na zasadach partnerskich i jest korzystna dla spółki Makarony Polskie SA.

Nota nr 4

Koszty świadczeń pracowniczych oraz koszty amortyzacji

Koszty świadczeń pracowniczych	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Koszty wynagrodzeń	6 755	5 551
Koszty ubezpieczeń społecznych	1 128	964
Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych, w tym:	488	345
- koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	76
- koszty świadczeń emerytalno-rentowych	16	25
- koszty ekwiwalentów za niewykorzystane urlopy	146	59
- inne świadczenia	326	185
Razem	8 371	6 860

Świadczenia pracownicze dzielą się na następujące kategorie:

- świadczenia krótkoterminowe, które obejmują wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, płatne nieobecności i świadczenia niepieniężne. Koszty świadczeń krótkoterminowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów na bieżąco w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego, pozostałą do wypłaty przewidywaną niezdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń za dany okres obrotowy, Spółka ujmuje jako element biernych międzyokresowych rozliczeń kosztów;
- świadczenia po okresie zatrudnienia – w ramach tego typu świadczeń Spółka wypłaca pracownikom odprawy.

Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalnych tworzona jest rezerwa. Rezerwa ta jest okresowo weryfikowana przez niezależnego aktuarusza z zastosowaniem przepisów MSSF.

Koszty amortyzacji	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Amortyzacja	3 644	3 325

Nota nr 5
Koszty sprzedaży

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Amortyzacja	486	453
Zużycie materiałów i energii	287	186
Koszty usług obcych	10 755	10 516
Podatki i opłaty	257	235
Wynagrodzenia	2 274	1 126
Świadczenia pracownicze	417	238
Pozostałe koszty	872	1 054
Razem	15 348	13 808

Wzrost kosztów sprzedaży o ok. 11,2% wynikał głównie ze wzrostu przychodów co spowodowało wzrost kosztów transportu i obsługi kontraktów, poniesionych wydatków na marketing oraz przejęcia od spółki MP Trade Sp. z o.o. funkcjonującego w jej strukturach zespołu handlu tradycyjnego oraz rozbudowania zespołu marketingu.

Nota nr 6
Koszty zarządu

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Amortyzacja	348	316
Zużycie materiałów i energii	71	66
Koszty usług obcych	1 073	847
Podatki i opłaty	171	130
Wynagrodzenia	1 842	1 744
Świadczenia pracownicze	280	274
Pozostałe koszty	473	334
Razem	4 258	3 711

Nota nr 7
Pozostałe przychody

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Dotacje państwowe	511	497
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	61	217
Rozwiązanie innych rezerw i odwrócenie odpisów aktualizujących	0	0
Odszkodowania i reklamacje	44	31
Sprzedaż złomu i odpadów	17	13

Zwrot opłat sądowych i komorniczych	8	8
Zobowiązania leasing	12	13
Zwrot nadpłaty – składek ubezpieczeniowych	21	33
Częściowa odsprzedaż nakładów inwestycyjnych z tyt. najmu	64	0
Zarachowane przychody z tyt. Zwrotu kosztów kwalifikowanych – dotacja	67	0
Odpisane zobowiązania	4	0
Pozostałe	3	3
Razem	812	815

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski nie związane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Spółki, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego oraz nadwyżki inwentaryzacyjne w środkach obrotowych.

Nota nr 8

Pozostałe koszty

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Darowizny	1	2
Kary i grzywny	23	59
Niedobory w środkach obrotowych	56	13
Sponsoring reklamowy	40	34
Koszty postępowań sądowych i komorniczych	0	209
Odpisane nakłady inwestycyjne	4	16
Likwidacja zapasów uszkodzonych i przeterminowanych	231	202
Wykup środków trwałych z leasingu	0	1
Odpis aktualizujący należności, inne odpisy i rezerwy	0	76
Koszty napraw objętych ubezpieczeniem	7	0
Odpisane należności- umorzone nieściągalne	2	45
Pozostałe	0	0
Razem	364	657

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży

składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej, jak i pieniężnej, na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego oraz skutki wynikające z gwarancji i poręczeń udzielonych na rzecz innych podmiotów.

Do pozostałych kosztów zaliczane są także m.in. koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego, niezawinione niedobory w środkach obrotowych.

Nota nr 9

Przychody finansowe

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	414	348
- odsetki od depozytów bankowych	0	0
- odsetki od pożyczek	173	173
- odsetki od należności	241	175
Zyski z tytułu różnic kursowych	170	0
Aktualizacja wartości inwestycji krótkoterminowych	0	0
Pozostałe przychody finansowe	9	34
Zysk ze zbycia aktywów finansowych	0	0
Razem	593	382

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Noty nr 10

Koszty finansowe

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Koszty odsetek, w tym dotyczące:	836	938
- kredytów bankowych	543	669
- koszty faktoringu i leasingu	293	269
- odsetki od zobowiązań	0	0
- odsetki budżetowe	0	0
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	200	300
- strata z tyt. ujemnych różnic kursowych	0	138
- gwarancje, poręczenia	62	33
- opłaty i prowizje bankowe oraz faktoringowe	138	129

- pozostałe	0	0
Razem	1 036	1 238

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich Spółka jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych oraz odpisy aktualizacyjne nieruchomości inwestycyjne.

Nota nr 11

Podatek dochodowy

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy	1 233	914
Odroczony podatek dochodowy	- 8	391
Obciążenie/uznanie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w tym:	1 225	1 305
- przypisane działalności kontynuowanej	1 225	1 305

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem z podatkiem dochodowym wykazanym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	6 474	6 271
Zysk/strata przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	0	0
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	6 474	6 271
Stawka podatkowa (w %)	19	19
- koszty podatkowe nie stanowiące kosztów bilansowych (-)	- 1 166	- 872
koszty bilansowe nie zaliczone do kosztów podatkowych (+)	1 865	859
- przychody nie stanowiące przychodów podatkowych (-)	- 689	- 509
- przychody podatkowe nie stanowiące przychodów bilansowych (+)	54	291
- uzyskane dotacje	0	0
Podstawa opodatkowania/strata podatkowa Spółki	6 538	6 040
Odliczenia od dochodu :	0	0

- tarcza podatkowa 2012	49	1 228
Dochód do opodatkowania Spółki	6 489	4 812
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów- część bieżąca	1 233	914

Nota nr 12

Odroczony podatek dochodowy

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017	Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01 do 31.12.2017	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01 do 31.12.2016
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
- różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto środków trwałych	3 304	3 349	- 45	139
- różnice kursowe	8	2	6	- 4
- różnica pomiędzy zobowiązaniem z tyt. leasingu a wartością netto środków trwałych	149	107	42	53
- odsetki naliczone	13	10	3	- 46
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 474	3 468	6	142
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
- wynagrodzenia wypłacone po dniu bilansowym	3	9	- 6	2
- składki ZUS	35	25	10	- 6
- świadczenia emerytalno-rentowe podobne	44	27	17	- 6
- odsetki od zobowiązań finansowych- kredyty	5	0	5	0
- różnice kursowe	4	7	- 3	5
- strata podatkowa możliwa do odliczenia	0	9	- 9	- 234
- przeterminowane zobowiązania na dzień bilansowy	0	0	0	-10
- pozostałe	0	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	91	77	14	- 249
Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu podatku odroczonego				
Obciążenie/uznanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 383	3 391	- 8	391

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO NIE UJĘTE W BILANSIE

	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
- Aktywa - strata podatkowa możliwa do odliczenia	0	9
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujęte w bilansie	0	0

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym- obecnie 19%- przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Spółka nie stanowi podatkowej Grupy, jak również nie prowadzi działalności w specjalnej strefie ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Nota nr 13

Dane dotyczące wyniku finansowego oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Zysk/strata netto na jedną akcję	0,57	0,54
Wartość księgowa na jedną akcję w zł	7,80	7,48

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	5 249	4 966
Zysk/strata na działalności zaniechanej przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	0	0
Zysk/strata netto przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	5 249	4 966
Zysk/strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku/straty na jedną akcję	nie dotyczy	nie dotyczy

	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/straty na jedną akcję	9 250 071	9 250 071
Wpływ rozwodnienia	nie dotyczy	nie dotyczy
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/straty na jedną akcję	nie dotyczy	nie dotyczy

Zysk netto przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe). W Spółce w 2017 i w 2016 roku, jak również do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie było czynników rozwadniających kapitał podstawowy.

Wartość księgowa na jedną akcję to iloraz kapitałów własnych przez liczbę akcji na dany moment bilansowy.

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej

Nota nr 14

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe brutto:	31.12.2017	31.12.2016
Grunty, budynki, budowle	22 951	22 900
Maszyny i urządzenia	52 402	50 317
Środki transportu	3 067	3 331
Środki trwałe w budowie	4 374	3 545
Pozostałe	2 015	1 856
Razem brutto	84 809	81 949

Umorzenia i odpisy aktualizujące	31.12.2017	31.12.2016
Grunty, budynki, budowle	5 944	5 331
Maszyny i urządzenia	23 759	21 333

Środki transportu	1 891	1 905
Pozostałe	1 452	1 398
Wartość umorzenia na koniec okresu	33 046	29 967
Wartość netto na koniec okresu	51 763	51 982

ZMIANY W ŚRODKACH TRWAŁYCH

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Grunty, budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Środki trwałe w budowie	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	22 900	50 317	3 331	3 545	1 856	81 949
Zwiększenia	51	2 146	192	1 704	166	4 259
- nabycie	51	603	0	1 704	166	2 524
- inne	0	1 543	192	0	0	1 735
Zmniejszenia	0	61	456	875	7	1 399
- zbycie	0	56	414	0	0	470
- inne	0	5	42	875	7	929
Wartość brutto na koniec okresu	22 951	52 402	3 067	4 374	2 015	84 809
Wartość umorzenia na początek okresu	5 331	21 333	1 905	0	1 398	29 967
Zwiększenia	613	2 484	388	0	61	3 546
Zmniejszenia	0	58	402	0	7	467
Wartość umorzenia na koniec okresu	5 944	23 759	1 891	0	1 452	33 046
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	5 944	23 759	1 891	0	1 452	33 046
Wartość netto na koniec okresu	17 007	28 643	1 176	4 374	563	51 763

Za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

	Grunty, budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Środki trwałe w budowie	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	22 252	48 496	3 040	1 506	1 838	77 132
Zwiększenia	779	1 928	810	6 348	27	9 892
- nabycie	779	1 727	64	6 348	27	8 945
- inne		201	746	0	0	947
Zmniejszenia	131	107	519	4 309	9	5 076
- zbycie	131	0	461	1 696	9	2 298
- inne		107	58	2 613		2 778
Wartość brutto na koniec okresu	22 900	50 317	3 331	3 545	1 856	81 949
Wartość umorzenia na początek okresu	4 914	19 220	2 109	0	1 349	27 592

Zwiększenia	548	2 220	286	0	59	3 113
Zmniejszenia	131	107	490	0	9	738
Wartość umorzenia na koniec okresu	5 331	21 333	1 905	0	1 398	29 967
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	5 331	21 333	1 905	0	1 398	29 967
Wartość netto na koniec okresu	17 569	28 984	1 426	3 545	458	51 982

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości uwzględniane są w pozycjach pozostałych kosztów w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W 2017 roku Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych. Jednocześnie Spółka przeprowadziła weryfikację okresu użytkowania środków trwałych na dzień 31.12.2017 roku.

Spółka posiada w użytkowaniu maszyny, urządzenia oraz środki transportu użytkowne na podstawie umów leasingu. Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 3 500 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 2 585 tys. zł.

Ustanowienie zastawów rejestrowych na środkach trwałych wynika ze zobowiązań zawartych w umowach kredytowych opisanych w nocy nr 27.

HIPOTEKI USTANOWIONE LUB W TRAKCIE USTANOWIENIA NA NIERUCHOMOŚCIACH SPÓŁKI

Nieruchomość	Stan na 31.12.2017	Nazwa Wierzyciela	Tytuł zobowiązania	Zobowiązanie Spółki
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	33 000 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w wys. 5 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
				Umowa kredytu inwestycyjnego w wys. 13 849 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				Umowa kredytu obrotowego w wys. 3 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
				Umowa ramowa o trybie zawierania i rozliczania transakcji
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	12 000 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 8 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	18 182 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 12 121 tys. zł

Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	2 700 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu rewolwingowego w wys. 1 800 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	373 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa zlecenia udzielenia gwarancji bankowej w wys. 249 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	1 517 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa zlecenia udzielenia gwarancji bankowej w wys. 1 011 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomość w Częstochowie KW CZ1C/00111425/8	16 500 tys. zł	Bank Gospodarstwa Krajowego	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 6 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Stoczku Łukowskim LU1U/00022979/2				Umowa kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym w wys. 5 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA

Nota nr 15

Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2017	31.12.2016
Nieruchomość inwestycyjna w Rzeszowie	642	642

Wartość nieruchomości inwestycyjnej w Spółce Makarony Polskie jest aktualizowana do wartości godziwej zgodnie z MSR 40 na podstawie operatów szacunkowych sporządzonych przez rzeczoznawców. Różnica wahań wartości godziwej Spółka ujmuje w rachunku zysków i strat.

Nota nr 16

Inne wartości niematerialne

ZMIANY W WARTOŚCIACH NIEMATERIALNYCH

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Pozostałe wartości niematerialne				
	Wartość marki	Patenty, znaki firmowe, prace rozwojowe	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	4 909	58	1 040	428	6 435
Zwiększenia	0	0	0	61	61
- nabycie	0	0	0	61	61
Zmniejszenie	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	4 909	58	1 040	489	6 496
Wartość umorzenia na początek okresu	0	58	942	428	1 428
zwiększenia	0	0	98	0	98
zmniejszenia	0	0	0	0	0
Wartość umorzenia na koniec okresu	0	58	1 040	428	1 526
Wartość netto na koniec okresu	4 909	0	0	61	4 970

Za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

	Wartość marki	Pozostałe wartości niematerialne			Razem
		Patenty, znaki firmowe, prace rozwojowe	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	4 909	58	1 040	428	6 435
Zwiększenia	0	0	0	0	0
- nabycie	0	0	0	0	0
Zmniejszenie	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	4 909	58	1 040	428	6 435
Wartość umorzenia na początek okresu	0	58	741	417	1 216
zwiększenia	0	0	201	11	212
zmniejszenia	0	0	0	0	0
Wartość umorzenia na koniec okresu	0	58	942	428	1 428
Wartość netto na koniec okresu	4 909	0	98	0	5 007

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych odbywa się według stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Spółka nie amortyzuje wartości niematerialnych i prawnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Poddawane są one corocznym testom na utratę wartości oraz analizie

czy nie zaistniały przesłanki do uznania tych aktywów jako używane przez określony okres czasu.

Stosowne testy i analizy na utratę wartości zostały wykonane na dzień 31.12.2017 roku.

Nota nr 17

Długoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Udziały w Stoczek Natura Sp. z o.o.	28 578	25 578
Udziały w MP Trade Sp. z o.o.	502	502
Udzielona pożyczka spółce Stoczek	0	3 000
Długoterminowe aktywa finansowe razem	29 080	29 080

W trakcie roku obrotowego 2017 spółka Makarony Polskie SA dokonała podwyższenia kapitału zakładowego spółki Stoczek Natura Sp. z o.o.

W związku z planem inwestycyjnym związanym m.in. z środkami europejskimi w Spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. w II półroczu 2017 roku podwyższono kapitał zakładowy poprzez utworzenie nowych udziałów. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zakładowym objęła spółka Makarony Polskie SA za kwotę 3 mln zł.

Nota nr 18

Zapasy

Stan na 31 grudnia 2017 roku

	Wycena według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	Odpis aktualizujący na BO	Odpis aktualizujący utworzony	Odpis aktualizujący odwrócony	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu
Materiały	3 300	0	0	0	3 300
Materiały pomocnicze	591	0	0	0	591
Produkty w toku	156	0	0	0	156
Wyroby gotowe	6 120	0	0	0	6 120
Towary	192	0	0	0	192
RAZEM	10 359	0	0	0	10 359

Stan na 31 grudnia 2016 roku

	Wycena według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	Odpis aktualizujący na BO	Odpis aktualizujący utworzony	Odpis aktualizujący odwrócony	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu
Materiały	3 502	0	0	0	3 502

Materiały pomocnicze	482	0	0	0	482
Produkty w toku	171	0	0	0	171
Wyroby gotowe	5 307	0	0	0	5 307
Towary	192	0	0	0	192
RAZEM	9 654	0	0	0	9 654

Ze względu na bieżącą rotację zapasów Spółka planuje w 2018 roku wykorzystać wszystkie zapasy będące składnikiem sprawozdania z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2017 roku w kwocie 10 359 tys. zł. Odpisy z tytułu utraty wartości składników aktywów obrotowych (zapasów) dokonywane są w sytuacji gdy dany składnik uznany jest za niezbywalny, ulega fizycznemu zniszczeniu, okres przydatności w przypadku wyrobów gotowych i surowców uniemożliwia sprzedaż lub wykorzystanie oraz gdy koszt wytworzenia przewyższa jego cenę rynkową.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zastawów rejestrowych na zapasach wyrobów gotowych, materiałów i towarów wynosiła 5 000 tys. zł, w tym:

- zabezpieczenie umowy kredytowej BZWBK - kwota 5 000 tys. zł

Nota nr 19

Należności

	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek:	17 860	15 824
- część krótkoterminowa	17 860	15 824
Należności od jednostek zależnych w tym:	1 844	2 152
- tyt. dostaw i usług	554	1 716
- część krótkoterminowa	554	1 716
- przedpłaty:	1 290	436
- część krótkoterminowa	1 290	436
Inne należności: od pozostałych jednostek	3 493	2 871
- część krótkoterminowa	3 493	2 871
Razem wartość należności brutto	23 197	20 847
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu	76	281
Ujęcie w okresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	76
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	281
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	76	76
Należności netto	23 121	20 771

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI

2017	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Odpisy aktualizujące należności	76	0	0	76

2016	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Odpisy aktualizujące należności	281	76	281	76

Inne należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek	31.12.2017	31.12.2016
Podatek vat- bieżący	746	1 222
Podatek vat odłożony	470	329
Pozostałe należności od pracowników	5	5
Podatek dochodowy od osób prawnych	0	8
Wypłacone kaucje wadialne	125	63
Faktoring – należności zablokowane	0	0
Przedpłaty	2 047	1 244
Pozostałe	100	0
Inne należności brutto	3 493	2 871
Odpisy aktualizujące wartość należności	0	0
Inne należności netto	3 493	2 871

NALEŻNOŚCI BRUTTO STRUKTURA WALUTOWA

Należności krótkoterminowe brutto	31.12.2017	31.12.2016
- w walucie polskiej	21 183	20 791
- w walutach obcych:	2 014	56
a) jednostka/waluta EUR	483	13
w zł	2 014	56
b) jednostka/waluta USD	0	0
w zł	0	0
b) jednostka/waluta GBP	0	0
w zł	0	0
Należności krótkoterminowe brutto	23 197	20 847

NALEŻNOŚCI Z TYT. DOSTAW I USŁUG – WIEKOWANIE

	31.12.2017	31.12.2016
1) Bieżące ogółem	15 393	14 420

2) Przeteterminowane ogółem:	3 021	3 120
a) do 1 miesiąca	2 856	2 910
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	78	124
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	11	9
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	10
e) powyżej 1 roku	76	67
Należności z tytułu dostaw i usług razem, brutto	18 414	17 540
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	76	76
Należności netto z tytułu dostaw i usług	18 338	17 464

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne z tytułu dokonanych transakcji handlowych od dużej liczby klientów, rozproszone między różne branże i obszary geograficzne.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj okres płatności od 45 do 90 dni. Odpisy aktualizujące należności są dokonywane wówczas gdy kontrahent jest postawiony w stan likwidacji i upadłości bądź też taki, który nie reguluje płatności przez okres ponad 12 miesięcy po terminie wymagalności, a jego sytuacja gospodarcza i finansowa wskazuje na duże ryzyko niespłacenia należności. Należności na drodze sądowej obejmowane są 100% odpisem. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży z odroczonym terminem płatności tylko zweryfikowanym klientom. Transakcje z pozostałymi klientami, w tym z większością kontrahentów zagranicznych, objęte są ubezpieczeniem należności. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony rezerwą na nieściągalne należności właściwą dla należności handlowych w Spółce Makarony Polskie.

Nota nr 20

Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych

	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	0	8

Nota nr 21

Udzielone pożyczki

	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	5 019	6 243

a) Pożyczka udzielona spółce Stoczek Natura	0	0
Udzielona pożyczka	0	5 000
Naliczone odsetki i prowizje	172	191
Splata w ciągu okresu	3 178	6 415
Stan na koniec okresu	2 013	5 019

Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka Makarony Polskie SA udzielała spółce zależnej Stoczek Natura Sp. z o.o. pożyczkę krótkoterminową w wysokości 2,00 mln zł z terminem spłaty przypadającym na dzień 31 grudnia 2018 roku (splata jednorazowo do daty wymagalności zobowiązania). Oprocentowanie pożyczki ustalone zostało w oparciu o warunki rynkowe.

Nota nr 22

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	415	453
Razem, w tym:	415	453
- środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	nie dotyczy	nie dotyczy

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów odzwierciedla ich wysokość wykazaną w rachunku przepływów. Wartość godziwa tych środków odpowiada ich wartości w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych można uzgodnić do pozycji bilansowych.

Nota nr 23

Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa:	31.12.2017	31.12.2016
- część długoterminowa	233	327
- część krótkoterminowa	287	320

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 233 tys. zł obejmują usługi doradcze, oraz opłaty za udzieloną gwarancję.

KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2017	31.12.2016
- ubezpieczenia	159	125
- opłacone prenumeraty i abonamenty	21	79
- reklama publiczna/usługi marketingowe	0	0
- energia elektryczna	0	0
- prowizja od kredytu inwestycyjnego	23	30
- opłaty za udzielone gwarancje	14	23
- usługi doradcze	70	63
- pozostałe	0	0
Razem	287	320

DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2017	31.12.2016
- usługi doradcze	232	302
- prowizja od kredytu inwestycyjnego	0	23
- opłaty za udzielone gwarancje	1	2
Razem	233	327

Nota nr 24

Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Makarony Polskie SA:

- wysokość kapitału zakładowego 27 750 213 zł,
- łączna liczba akcji 9 250 071 akcji,
- ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu 9 250 071 głosów.

Struktura kapitału zakładowego Spółki:

- 3 013 250 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 1 169 750 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 3 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 1 735 821 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 331 250 akcji zwykłych na okaziciela serii E

Akcje Spółki są akcjami zwykłymi, na okaziciela notowanymi na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Spółka nie wyemitowała papierów wartościowych, które przyznają specjalne uprawnienia kontrolne któremukolwiek z jej akcjonariuszy.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

2015	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	wartość nominalna		Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
				1 akcji w zł	serii (emisji) w tys. zł			
seria A	na okaziciela	akcje zwykłe	3 013 250	3	9 040	wkłady pieniężne	05.07.2004	01.01.2004
seria B	na okaziciela	akcje zwykłe	1 169 750	3	3 509	wkłady niepieniężne	29.10.2004	01.01.2004
seria C	na okaziciela	akcje zwykłe	3 000 000	3	9 000	wkłady pieniężne	18.04.2007.	01.01.2007
seria D	na okaziciela	akcje zwykłe	1 735 821	3	5 207	wkłady pieniężne	22.06.2007	01.01.2007
Seria E	na okaziciela	akcje zwykłe	331 250	3	994	wkłady pieniężne	11.02.2008	01.01.2008
Razem			9 250 071		27 750			

Na dzień 31 grudnia 2016 roku

2014	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	wartość nominalna		Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
				1 akcji w zł	serii (emisji) w tys. zł			
seria A	na okaziciela	akcje zwykłe	3 013 250	3	9 040	wkłady pieniężne	05.07.2004	01.01.2004
seria B	na okaziciela	akcje zwykłe	1 169 750	3	3 509	wkłady niepieniężne	29.10.2004	01.01.2004
seria C	na okaziciela	akcje zwykłe	3 000 000	3	9 000	wkłady pieniężne	18.04.2007.	01.01.2007
seria D	na okaziciela	akcje zwykłe	1 735 821	3	5 207	wkłady pieniężne	22.06.2007	01.01.2007
Seria E	na okaziciela	akcje zwykłe	331 250	3	994	wkłady pieniężne	11.02.2008	01.01.2008
Razem			9 250 071		27 750			

W okresie od 31 grudnia 2017 roku do dnia przekazania raportu spółka Makarony Polskie SA nie przeprowadziła kolejnych emisji akcji.

Nota nr 25

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2017	31.12.2016
Saldo na początek okresu	36 507	34 669
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	0	0
Saldo na początek okresu po korektach(po przekształceniu)	36 507	34 669
- emisja kapitału akcyjnego	0	0
- inne zmiany w kapitale	0	0
- podział zysku/pokrycie straty	2 654	1 772
- kapitał zapasowy	39 161	36 441
- zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń	0	66
Pozostałe kapitały na koniec okresu	39 161	36 507

Nota nr 26

Wynik z lat ubiegłych

Zysk/strata z lat ubiegłych	31.12.2017	31.12.2016
Saldo na początek okresu	4 966	5 010
Korekta błędów	0	0
Zysk/strata z lat ubiegłych na początek okresu	4 966	5 010
- zmniejszenia z tyt. przeniesienia na kapitał zapasowy	- 2 654	- 1 772
- wypłata dywidendy	- 2 312	-3 238
Zysk/strata netto na koniec okresu	0	0

Nota nr 27

Informacja o kredytach oraz uzyskanych poręczeniach na dzień 31 grudnia 2017 roku.

DŁUGO- I KRÓTKOTERMINOWE KREDYTY I POŻYCZKI

	31.12.2017	31.12.2016
- część długoterminowa	8 221	11 117
- część krótkoterminowa	9 284	8 455
Razem	17 505	19 572

Spółka Makarony Polskie SA w trakcie roku obrotowego 2017 była stroną umów kredytowych i faktoringowych.

Stan umów kredytowych i faktoringowych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiono w poniższych tabelach:

– Kredyt w rachunku bieżącym w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	5 000 tys. zł
Okres kredytowania	18.10.2013 – 31.05.2018
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	615 tys. zł
Harmonogram spłat	jednorazowo w dacie wymagalności zobowiązania
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 33 000 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej 5 000 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia zastawu rejestrowego, – poręczenie Spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

W kwietniu 2017 Spółka zawarła z Bankiem Zachodnim WBK SA aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym, którego celem było przedłużenie terminu spłaty zobowiązania do dnia 31 maja 2018 roku oraz ujednoczenie zapisów umów kredytowych zawartych pomiędzy Spółką i Bankiem, m.in. w obszarze zabezpieczeń umów kredytowych.

– Kredyt inwestycyjny w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	13 849 tys. zł
Okres kredytowania	18.10.2013 – 30.04.2020
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	9 244 tys. zł
Harmonogram spłat	52 rat miesięcznych począwszy od dnia 31 grudnia 2015 roku w następujących wysokościach: 52 raty w kwocie 0,17 mln zł każda i ostatnia 53 rata wyrównująca
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 33 000 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości,

- b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości;
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych (linie produkcyjne w zakładzie w Rzeszowie),
- przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu,
- weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową,
- poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura Sp. z o.o.,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

W kwietniu 2017 roku Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem BZ WBK aneks do umowy kredytu inwestycyjnego, którego celem było ujednoczenie zapisów umów kredytowych zawartych pomiędzy Spółką i Bankiem, m.in. w obszarze zabezpieczeń umów kredytowych.

– Kredyt obrotowy w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	3 000 tys. zł
Okres kredytowania	20.05.2015 – 31.05.2018
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	501 tys. zł
Harmonogram spłat	36 rat miesięcznych począwszy od dnia 30 czerwca 2015 roku w wysokości 0,08 mln zł
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 33 000 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na środkach trwałych (linie produkcyjne w zakładzie w Rzeszowie), – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

W kwietniu 2017 roku Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem BZ WBK aneks do umowy kredytu obrotowego, którego celem było ujednoczenie zapisów umów kredytowych zawartych pomiędzy Spółką i Bankiem, m.in. w obszarze zabezpieczeń umów kredytowych.

– Kredyt inwestycyjny unijny w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
----------------------	----------------------

Wartość umowna kredytu	12 121 tys. zł
Okres kredytowania	07.02.2017 - 28.02.2022
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	0 tys. zł
Harmonogram spłat	<p>Spłata kredytu nastąpi w 32 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2019 roku, w następujących wysokościach: 31 raty w kwocie 0,15 mln zł każda i ostatnia 32 rata wyrównująca w kwocie 7,65 mln zł.</p> <p>W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej. Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu.</p> <p>Po otrzymaniu refundacji spłata kredytu nastąpi w 32 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2019 roku, w następujących wysokościach: 31 raty w kwocie 0,04 mln zł każda i ostatnia 32 rata wyrównująca w kwocie 1,90 mln zł.</p>
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 18 200 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na linii półprzemysłowej do prób i testów wraz z oprzyrządowaniem, – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura sp. z o.o., – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

Kredyt zaciągnięty został przez Spółkę w lutym 2017 roku i przeznaczony jest na sfinansowanie projektu inwestycyjnego „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA”.

– Kredyt inwestycyjny unijny w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	8 000 tys. zł
Okres kredytowania	15.09.2017 - 31.01.2022
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	1 063 tys. zł
Harmonogram spłat	<p>Spłata kredytu nastąpi w 43 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2018 roku, w następujących wysokościach: 42 raty w kwocie 0,09 mln zł każda i 43 rata wyrównująca w kwocie 4,13 mln zł</p> <p>W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej.</p>

	Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu. Po otrzymaniu refundacji spłata kredytu nastąpi w 43 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2018 roku, w następujących wysokościach: 42 raty w kwocie 0,03 mln zł każda i ostatnia 43 rata wyrównująca w kwocie 1,29 mln zł.
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> - hipoteka łączna do kwoty 12 000 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - zastaw rejestrowy na nabywanej linii w ramach projektu dotacyjnego, - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, - weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslowa, - poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura sp. z o.o., - cesja z Umowy o dofinansowanie

Kredyt zaciągnięty został przez Spółkę we wrześniu 2017 roku i przeznaczony jest na sfinansowanie projektu inwestycyjnego „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywnością funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”.

- Kredyt rewolwingowy w BZ WBK SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	1 800 tys. zł
Okres kredytowania	15.09.2017 - 31.10.2019
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	0 tys. zł
Harmonogram spłat	spłata uruchomianej transzy kredytu następuje po 90 dniach
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> - hipoteka łączna do kwoty 2 700 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - zastaw rejestrowy na nabywanych liniach w ramach projektów dotacyjnych, - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, - weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslowa., - oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

Kredyt zaciągnięty został przez Spółkę we wrześniu 2017 roku i przeznaczony jest na sfinansowanie podatku Vat dla zakupów realizowanych w ramach projektów inwestycyjnych.

– Kredyt otwarty w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	6 000 tys. zł
Okres kredytowania	14.06.2013 – 30.06.2018
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	3 554 tys. zł
Harmonogram spłat	jednorazowo w dacie wymagalności zobowiązania
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 16 500 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – upoważnienie do rachunku bieżącego prowadzonego w BGK, – poręczenie Spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., – oświadczenie Kredytobiorcy i Poręczyciela o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego (do kwoty 12 mln zł).

W lipcu 2017 roku Spółka zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym, na mocy którego przedłużony został termin spłaty zobowiązania do dnia 30 czerwca 2018 roku oraz zmieniono zapisy dotyczące obowiązków informacyjnych Spółki wobec Banku.

– Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym w Banku Gospodarstwa Krajowego

Warunki kredytowania	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna kredytu	5 000 tys. zł
Okres kredytowania	30.06.2015 – 29.06.2018
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	2 500 tys. zł
Harmonogram spłat	12 rat kwartalnych płatnych ostatniego dnia każdego kwartału począwszy od 30 września 2015 roku w następujących wysokościach: 11 rat w kwocie 0,25 mln zł każda i ostatnia 12 rata wyrównująca w kwocie 2,25 mln zł płatna w dniu 29 czerwca 2018 roku.
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 16 500 tys. zł. na nieruchomościach oznaczonych:

	<p>a) w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości,</p> <p>b) w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości;</p> <ul style="list-style-type: none"> - weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, - upoważnienie do rachunku bieżącego prowadzonego w BGK, - poręczenie Spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., - zastaw rejestrowy na zbiorze maszyn i urządzeń (zlokalizowane w zakładzie w Stoczku Łukowskim), - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, - oświadczenie Kredytobiorcy i Poręczyciela o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego (do kwoty 10 mln zł).
--	--

W lipcu 2017 roku Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym którym zmieniono zapisy dotyczące obowiązków informacyjnych Spółki wobec Banku.

- Umowa faktoringu (pełny) w BZ WBK Faktor Sp. z o.o.

Warunki umowy	31 grudnia 2017 roku
Wartość umowna	9 500 tys. zł
Okres obowiązywania	Umowa zawarta na czas nieokreślony
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo faktoringu	6 605 tys. zł
Zabezpieczenie umowy	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nieodwołalne pełnomocnictwo do rachunku, - weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

INFORMACJE O UDZIELONYCH I OTRZYMANYCH PORĘCZENIACH

Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka Makarony Polskie SA udzielała poręczeń Polskiej Izbie Makaronu:

Zobowiązania obce	Nazwa Wierzyciela	Wysokość poręczenia w tys. zł	Data ważności	Stan zabezpieczonego zobowiązania w tys. zł na 31.12.2017
Poręczenie kredytu rewolwingowego w wys. 2,35 mln zł*	BPS	4 275	30.05.2021	498
Poręczenie kredytu rewolwingowego w wys. 0,5 mln zł*	BPS	750	30.05.2021	23

* Kredyty przeznaczone są na sfinansowanie 3 letniej kampanii informacyjno-promocyjnej „Makarony Europy”. Działania będą prowadzone na rynkach Chin i Ukrainy. Koszt kampanii jest objęty wsparciem Unii Europejskiej oraz Agencji Rynku Rolnego. Dofinansowanie zewnętrzne zabezpiecza spłatę kredytu.

Spółka Makarony Polskie SA udzielała poręczeń spółce Stoczek Natura Sp. z o.o., a ich stan na dzień 31 grudnia 2017 roku zaprezentowano poniżej:

Zobowiązania obce	Nazwa Wierzyciela	Wysokość poręczenia w tys. zł	Data ważności	Stan zabezpieczonego zobowiązania w tys. zł na 31.12.2017
Poręczenie kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 3,0 mln zł	Bank BGK	3 000	16.05.2019	2 983
Poręczenie gwarancji bankowej w wys. 1,5 mln zł	Bank BGK	1 472	28.02.2019	-
Poręczenie gwarancji bankowej w wys. 0,5 mln zł	Bank BGK	504	13.06.2022	-
Poręczenie gwarancji bankowej w wys. 1,5 mln zł	Bank BGK	1 549	15.06.2022	-

Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. udzielała poręczeń spółce dominującej Makarony Polskie SA, a ich stan na dzień 31 grudnia 2017 roku zaprezentowano poniżej:

Zobowiązania obce	Nazwa Wierzyciela	Wysokość poręczenia w tys. zł	Data ważności	Stan zabezpieczonego zobowiązania w tys. zł na 31.12.2017
Poręczenie kredytu w rachunku bieżącym w wys. 5,0 mln zł	BZ WBK	7 500	31.05.2019	615
Poręczenie kredytu inwestycyjnego w wys. 13,8 mln zł	BZ WBK	30 000	30.09.2021	9 244
Poręczenie kredytu obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym w wys. 5,0 mln zł	Bank BGK	5 000	29.12.2018	2 500
Poręczenie kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 6,0 mln zł*	Bank BGK	6 000	31.12.2018	3 554
Poręczenie kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 8,0 mln zł	BZ WBK	8 000	obowiązuje do momentu rozliczenia dofinansowania	1 063
Poręczenie kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 12,1 mln zł	BZ WBK	12 121	obowiązuje do momentu rozliczenia dofinansowania	0

* Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. zawarła z bankiem BGK aneks do umowy poręczenia kredytu w rachunku bieżącym Spółki Makarony Polskie. Na mocy zawartego aneksu termin ważności zobowiązania przedłużony został do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Spółki Makrony Polskie SA i Stoczek Natura Sp. z o.o. otrzymały wynagrodzenie za udzielenie poręczeń.

Nota nr 28

Informacje o udzielonych i otrzymanych gwarancjach

GWARANCJE UDZIELONE

W trakcie roku obrotowego 2017 spółka Makarony Polskie SA nie udzielała gwarancji

GWARANCJE POZYSKANE

Zestawienie gwarancji obowiązujących w spółce Makarony Polskie SA na dzień 31 grudnia 2017 roku obrazuje poniższa tabela:

Gwarant	Kwota gwarancji w tys. zł	Termin ważności gwarancji	Przedmiot zabezpieczenia gwarancją	Zabezpieczenie
STU Ergo Hestia S.A	272	do 02.03.2018	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy świadczenia usługi utrzymywania produktów zbożowych w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
STU Ergo Hestia S.A	272	do 02.03.2018	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy świadczenia usługi utrzymywania produktów zbożowych w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
BZ WBK SA	1 011	do 28.12.2021	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy sprzedaży i przechowania makaronu w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	hipoteka łączna do kwoty 1 517 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: - w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, - w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową
BZ WBK SA	249	do 22.01.2021	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy utrzymania makaronu w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	hipoteka łączna do kwoty 373 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: - w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, - w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową

Do listopada 2017 roku spółka Makarony Polskie SA korzystała z gwarancji w kwocie 932 tys. zł udzielonej przez Gothaer TU SA. Gwarancja zabezpieczała należyte wykonanie umowy z Agencją Rezerw Materiałowych i w związku z całościowym rozliczeniem zabezpieczonego kontraktu gwarancja została zwolniona.

Nota nr 29

Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne

Rok 2017	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	144	120	32	232
a) długoterminowa	107	48	0	155
b) krótkoterminowa	37	72	32	77
Pozostałe rezerwy, w tym:	0	0	0	0
a) rezerwa na badanie sprawozdań finansowych	0	0	0	0
b) pozostałe	0	0	0	0
Razem	144	120	32	232

Rok 2016	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	172	0	28	144
a) długoterminowa	111	0	4	107
b) krótkoterminowa	61	0	24	37
Pozostałe rezerwy, w tym:	0	0	0	0
a) rezerwa na badanie sprawozdań finansowych	0	0	0	0
b) pozostałe	0	0	0	0
Razem	172	0	28	144

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy i wewnętrzne regulaminy. W związku z tym na podstawie wyceny dokonanej przez aktuarusza tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Kalkulacja rezerwy została poczyniona dla osób obecnie zatrudnionych i nie dotyczy osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości. Prawo do odprawy emerytalnej przysługuje

każdemu pracownikowi, który osiągnął wiek emerytalny. Dla osób będących już emerytami bądź rencistami (którzy otrzymali odprawę) rezerwa nie jest tworzona.

Nota nr 30

Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego:

	Wartość bieżąca minimalnych opłat	
	na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016
w okresie do 1 roku	785	687
w okresie od 1 roku do 5 lat	1 932	1 334
Razem	2 717	2 021

Pozostałe zobowiązania finansowe – rachunkowość zabezpieczeń:

	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
w okresie do 1 roku	0	0
w okresie od 1 roku do 5 lat	0	0
Razem	0	0

Nota nr 31

Pozostałe zobowiązania

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek:	18 119	17 171
- część długoterminowa	0	0
- część krótkoterminowa	18 119	17 171
Zobowiązania wobec jednostek zależnych:	436	170
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	436	170
Zobowiązania wobec jednostek pozostałych		
Przedpłaty:	97	75
Pozostałe zobowiązania:	1 143	887
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	1 143	887
Zobowiązania ogółem	19 795	18 303

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	31.12.2017	31.12.2016
- wobec jednostek powiązanych	436	170

- wobec pozostałych jednostek	18 119	17 171
Razem	18 555	17 341

Zobowiązania publiczno-prawne i pozostałe	31.12.2017	31.12.2016
- podatek dochodowy od osób fizycznych	129	101
- podatek dochodowy od osób prawnych	65	0
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych	309	280
- wynagrodzenia	389	302
- PFRON	5	6
- zobowiązania z tyt. umów faktoringu	0	0
- pozostałe	246	198
Razem	1 143	887

ZOBOWIĄZANIA – STRUKTURA WALUTOWA

	31.12.2017	31.12.2016
- w walucie polskiej	16 772	14 601
- w walutach obcych:	3 023	3 702
a) jednostka/waluta EUR	725	837
w zł	3 023	3 702
b) jednostka/waluta GBP	0	0
w zł	0	0
Razem	19 795	18 303

ZOBOWIĄZANIA TYT. DOSTAW I USŁUG – WIEKOWANIE

	31.12.2017	31.12.2016
1) Bieżące ogółem	16 311	16 023
2) Przetarminowane ogółem:	2 244	1 318
a) do 1 miesiąca	2 208	1 265
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	36	53
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	0
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	0
e) powyżej 1 roku	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług razem	18 555	17 341

Nota nr 32

Przychody przyszłych okresów

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody przyszłych okresów	7 091	7 601
- część długoterminowa	6 538	7 053
- część krótkoterminowa	553	548

Część krótko- i długoterminowa rozliczeń międzyokresowych obejmuje otrzymane przez Makarony Polskie SA dotacje na zakup maszyn i urządzeń. Kwoty dotacji zostały przyznane w 2006 oraz w 2009 roku.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Nota nr 33

Pozycje pozabilansowe

Pozycje pozabilansowe (w tys. zł)	31 grudnia 2017 roku	31 grudnia 2016 roku
1. Aktywa warunkowe	72 426	54 977
- otrzymanych gwarancji i poręczeń	70 426	49 977
- zabezpieczenia na majątku	0	0
- weksli	2 000	5 000
2. Zobowiązania warunkowe	153 014	118 654
- z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	11 550	5 025
- zabezpieczeń na majątku	105 938	80 750
- zobowiązań wekslowych	35 526	32 879
Pozycje pozabilansowe razem	- 80 588	- 63 677

Wartości otrzymanych gwarancji, zabezpieczeń, zobowiązań wekslowych, hipotek i innych zobowiązań pozabilansowych w powyższej tabeli zostały zaprezentowane w maksymalnych wartościach.

Nota nr 34

Transakcje z podmiotami powiązanymi

DYWIDENDY ZAPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO ZAPŁATY

W trakcie roku 2017 Zarząd Spółki zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu, aby zysk netto za rok obrotowy 2016 w wysokości 4 965 759,43 zł podzielić w następujący sposób:

- kwotę 2 312 517,75 złotych przeznaczyć na wypłatę dywidendy, tj. wypłacić dywidendę w wysokości 0,25 zł brutto na jedną akcję,

- pozostałą część zysku w kwocie 2 653 241,68 złotych przeznaczyć na kapitał zapasowy Spółki.

W dniu 29 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Makarony Polskie SA podjęło decyzję o podziale zysku za rok obrotowy 2016 zgodnie z rekomendacją Zarządu.

Dzień dywidendy został ustalony na 14 lipca 2017 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 28 lipca 2017 roku. Do dywidendy uprawnionych było 9 250 071 akcji Spółki.

Zarząd Makarony Polskie SA postanowił, iż w latach 2018-2019 nie będzie rekomendował Walnemu Zgromadzeniu wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy. Decyzja ta podyktowana jest ambitnymi, wielomilionowymi planami inwestycyjnymi przyjętymi przez Grupę na lata 2018-2019. Na realizację tych inwestycji spółki Grupy pozyskały zarówno dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, jak również finansowanie obce (długoterminowe kredyty inwestycyjne), niemniej dla zapewnienia właściwych przepływów pieniężnych konieczne jest zapewnienie również właściwego poziomu wkładu własnego ze strony Grupy. Biorąc powyższe pod uwagę Zarząd zdecydował jak na wstępie.

Zarząd Spółki stoi na stanowisku, że zaplanowane inwestycje są istotne dla dalszego dynamicznego rozwoju Grupy oraz umocnienia jej pozycji rynkowej, a w dłuższej perspektywie czasowej przełożą się również na wzrost wartości firmy dla akcjonariuszy i możliwość osiągania większego zwrotu z inwestycji w akcje spółki Makarony polskie SA.

Inwestycje mają na celu nie tylko unowocześnienie i poszerzenie parku maszynowego, ale także stworzenie zaplecza badawczo-rozwojowego pozwalającego na szybkie reagowanie na pojawiające się potrzeby konsumentów i trendy rynkowe, a także oferowanie rynkowi produktów innowacyjnych, w tym funkcjonalnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Zarząd Spółki zdecydował zarekomendować Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu, aby zysk netto za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku w wysokości ok. 5 249 tys. zł przeznaczyć na kapitał zapasowy spółki Makarony Polskie SA.

Jednocześnie Spółka informuje, iż zgodnie z art. 382 §3 Kodeksu spółek handlowych niniejsza rekomendacja zostanie skierowana i zaopiniowana przez Radę Nadzorczą Spółki. Ostateczną decyzję dotyczącą podziału zysku za rok obrotowy 2017 podejmie Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki.

ROZLICZENIA Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

W okresie 2017 roku spółki Grupy Makarony Polskie nie zawierały między sobą istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe.

W ramach Grupy Makarony Polskie poszczególne spółki zawierają pomiędzy sobą transakcje kupna i sprzedaży produktów, towarów i usług. Pomiedzy spółkami funkcjonują umowy określające warunki współpracy, dostosowane do struktury organizacyjnej Grupy. Wszystkie transakcje przeprowadzane się na zasadach i warunkach rynkowych.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych- przychody ogółem		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	Za okres	Za okres	Za okres	Za okres
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Jednostka dominująca-Makarony Polskie S.A.	3 806	4 339	18 774	13 669
od/do Stoczek Sp. z o.o.	860	588	16 676	11 967
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	2 946	3 751	2 098	1 702

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
Jednostka dominująca-Makarony Polskie S.A.	1 844	2 152	436	170
- od/do Stoczek Sp. z o.o.	1 549	768	351	13
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	295	1 384	85	157

Nota nr 35

Inne pozycje dotyczące aktywów, zobowiązań, kapitałów własnych, przychodów, kosztów i zysku netto lub rachunku przepływów pieniężnych nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres

W roku 2017 nie wystąpiły nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres inne pozycje niż opisane w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Nota nr 36

Znaczące Umowy

- Umowa z Jeronimo Martins Polska SA

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Makarony Polskie SA i Jeronimo Martins Polska SA do sieci Biedronka sprzedawane są makarony pod markami własnymi sieci: Vitalia, Pasatni, Dobrusia i Makaron Szlachecki.

- Umowy z siecią Lidl

Spółka Makarony Polskie SA zawarła z siecią Lidl umowy handlowe o współpracy dotyczące dostaw do sieci Lidl makaronów wyprodukowanych przez Spółkę, które łącznie spełniają kryteria umowy znaczącej.

- Umowa o dofinansowanie projektu pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”

W marcu 2017 roku Spółka zawarła z Zarządem Województwa Podkarpackiego, Umowę o dofinansowanie projektu pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”, realizowanego w ramach działania 1.4 Wsparcie MŚP, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020.

Przedmiotem zawartej umowy dotacyjnej jest wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przy współpracy z jednostką naukową, polegających na opracowaniu innowacyjnych receptur produktów przy wykorzystaniu surowców nie stosowanych standardowo w branży makaronowej. Głównym celem projektu jest ekspansja spółki Makarony Polskie SA na rynku żywności funkcjonalnej.

Projekt będzie realizowany w okresie do czerwca 2018 roku. W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych. Aktywem o znaczącej wartości nabywanym w ramach projektu będzie nowoczesna linia do produkcji makaronu.

Całkowity koszt projektu wynosi 12,3 mln zł. Całkowita maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wynosi 10,0 mln zł. Dofinansowanie opiewa na kwotę 5,5 mln zł.

Warunki umowy są zgodne z powszechnie stosowanymi dla tego typu umów. Zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy jest wstawiony przez Spółkę weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

- Umowa o dofinansowanie projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA”

W kwietniu 2017 roku Spółka zawarła z Ministerstwem Rozwoju i Finansów, Umowę o dofinansowanie projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy Spółce Makarony Polskie SA ”, realizowanego w ramach działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Przedmiotem zawartej umowy dotacyjnej jest utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA. W Centrum B&R prowadzone

będą prace nad innowacyjnymi produktami o cechach prozdrowotnych, które docelowo wzbogacą ofertę produktową Spółki, a także nad zagadnieniami istotnymi dla całej branży makaronowej.

Projekt będzie realizowany w okresie do czerwca 2019 roku. W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych i robót budowlanych. Na potrzeby Centrum B&R, zakupiona zostanie m.in. nowoczesna linia do testów produkcyjnych, której parametry pozwolą odzwierciedlić warunki panujące podczas procesu produkcji przemysłowej (linia ta będzie aktywnym o znaczącej wartości).

Całkowity koszt projektu wynosi ok. 18,6 mln zł. Całkowita maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wynosi ok. 15,2 mln zł. Dofinansowanie opiewa na kwotę ok. 9,1 mln zł.

Warunki umowy nie odbiegają od warunków stosowanych powszechnie dla tego typu umów. Zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy jest wstawiony przez Spółkę weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

- **Podjęcie decyzji o wycofaniu wniosku o dofinansowanie z procedury ubiegania się o dotację dla projektu pt. „Wzrost poziomu konkurencyjności firmy Makarony Polskie S.A. poprzez wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w postaci innowacji procesowej”**

W lutym 2017 roku Bank Gospodarstwa Krajowego opublikował listę projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu do poddziałania 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, na której uwzględniony został projekt Spółki pod nazwą „Wzrost poziomu konkurencyjności firmy Makarony Polskie SA poprzez wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w postaci innowacji procesowej”.

W kwietniu 2017 roku Spółka podjęła decyzję o wycofaniu wniosku o dofinansowanie z procedury ubiegania się o dotację. Do Banku Gospodarstwa Krajowego, Departamentu Programów Europejskich wysłane zostało pisemne oświadczenie o wycofaniu wniosku, na podstawie §6 ust. 23 Regulaminu Konkursu.

Wycofanie wniosku o dofinansowanie z procedury ubiegania się o dotację, a tym samym odstąpienie od podpisania umowy o dofinansowanie i rezygnacja z przeprowadzenia projektu wynika z zaangażowania Spółki w realizację dwóch innych dużych ww. projektów inwestycyjnych, które również uzyskały dofinansowanie. Przełożyło się to na zmianę oceny opłacalności niniejszego projektu oraz korzyści osiągniętych w wyniku jego realizacji.

- **Umowa spółki Makarony Polskie SA z Agencją Rezerw Materiałowych**

W listopadzie 2017 roku Spółka zawarła z Agencją Rezerw Materiałowych umowę, której przedmiotem jest sprzedaż makaronu oraz usługa przechowywania obejmująca

wymianę. Okres obowiązywania umowy wynosi 4 lata. Łączna wartość kontraktu wyniesie ponad 10 mln zł. Warunki umowy nie odbiegają od warunków stosowanych powszechnie dla tego typu umów. Spółka wniosła do Agencji Rezerw Materiałowych zabezpieczenie należytego wykonania kontaktu w wysokości odpowiadającej 30% wartości brutto produktów objętych umową.

- Umowy spółek Grupy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego

- W lipcu 2017 roku Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneksy do umów kredytowych o łącznej wartości umownej 11,0 mln zł tj. umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym oraz umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym.

Umową o najwyższej wartości była umowa kredytu otwartego w rachunku bieżącym z limitem kredytowym 6,0 mln zł. Aneks do tej umowy przedłużył termin spłaty zobowiązania do dnia 30 czerwca 2018 roku oraz zmodyfikował zapisy dotyczące obowiązków informacyjnych Spółki wobec Banku.

W związku z zawarciem ww. aneksów wydłużony został również termin obowiązywania poręczenia udzielonego Spółce przez spółkę zależną Stoczek Natura Sp. z o.o. z 30 grudnia 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Szczegółowe informacje o ww. zobowiązaniach zamieszczono w punkcie „Pozostałe informacje finansowe”.

- Umowy spółki Makarony Polskie SA z bankiem BZ WBK SA

W trakcie roku obrotowego 2017 spółka Makarony Polskie SA zarówno zawierała nowe umowy kredytowe w banku BZ WBK SA, jak również aneksowała umowy już obowiązujące:

- W lutym 2017 roku Spółka zawarła z Bankiem umowę o kredyt inwestycyjny unijny o wartości 12,1 mln zł na okres 5 lat. Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie projektu inwestycyjnego „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA”.
- W kwietniu 2017 roku Spółka zawarła z Bankiem aneksy do czterech umów kredytowych, o łącznej wartości ok. 33,9 mln zł. Przedmiotem aneksów było ujednoczenie zapisów umów kredytowych zawartych przez Spółkę z Bankiem, m.in. w obszarze prowizji Banku za zarządzanie kredytami oraz zabezpieczeń umów kredytowych.
- We wrześniu 2017 roku Spółka zawarła z Bankiem umowy kredytowe o łącznej wartości 9,8 mln zł. Umową o najwyższej wartości była umowa kredytu inwestycyjnego unijnego o wartości 8 mln zł z ostatecznym terminem spłaty zobowiązania do dnia 31 stycznia 2022 roku. Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie inwestycji związanej z projektem

pt. „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”.

Szczegółowe informacje o ww. zobowiązaniach zamieszczono w punkcie „Pozostałe informacje finansowe”.

W okresie roku obrotowego 2017 nie wystąpiły w działalności spółki Makarony Polskie SA istotne zdarzenia, które nie zostały odzwierciedlone w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Nota nr 37

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

ZARZĄD

Imię i nazwisko	Funkcja	Za okres od 01.01 do 31.12.2017		Za okres od 01.01 do 31.12.2016	
		stałe	zmienne	stałe	zmienne
Zenon Daniłowski (pełni funkcję od 25.05.2012)	Prezes	547	81	600	62
Razem		628		662	

RADA NADZORCZA

Imię i nazwisko	Funkcja	Za okres od 01.01 do 31.12.2017	Za okres od 01.01 do 31.12.2016
Roman Sobiecki	Przewodniczący Rady Nadzorczej	18	17
Grzegorz Słomkowski- do 28.06.2016	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	9
Wiesław Wasilewski	Członek Rady Nadzorczej	14	11
Marek Rocki	Członek Rady Nadzorczej	14	6
Tomasz Jankowski- do 26.10.2016	Członek Rady Nadzorczej	0	11
Michał Słomkowski- od 28.06.2016	Członek Rady Nadzorczej	14	4
Samera Abdelfatah Mohamed Elwaziri - od 03.11.2016	Członek Rady Nadzorczej	9	0
Razem		69	58

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie Rady Nadzorczej, w którym wezmą udział.

Członkowie Rady Nadzorczej Makarony Polskie SA nie pobierali wynagrodzeń w spółkach zależnych. Prezes Zarządu Makarony Polskie SA pobiera wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu w spółce MP Trade Sp. z o.o.

Spółka nie udzielała pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Makarony Polskie SA.

Nota nr 38

Istotne wydarzenie po dacie bilansowej w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia przekazania niniejszego sprawozdania finansowego

Po dniu bilansowym nie nastąpiły inne zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na wyniki finansowe.

Nota nr 39

Istotne zasady rachunkowości stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

TRANSAKCJE W WALUCIE OBCEJ I WYCENA POZYCJI WYRAŻONYCH W WALUTACH OBCYCH

Sprawozdanie finansowe jest prezentowane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostki prowadzą działalność; złoty polski (zł) jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą jednostki, a wszystkie wartości, o ile nie jest to wskazane inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

NADRZĘDNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Spółka stosuje w sposób ciągły zasady zapewniające rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz rentowności.

Zasada ciągłości – polegająca na stosowaniu w sposób ciągły przyjętych zasad rachunkowości, między innymi jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych, pasywów, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych; dla poszczególnych okresów obrachunkowych bilans otwarcia jest równy bilansowi zamknięcia poprzedniego okresu.

Zasada kontynuacji – polegająca na przyjęciu założenia przy wycenie aktywów i pasywów oraz ustalaniu wyniku finansowego, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność gospodarczą w nie zmniejszonym istotnie zakresie, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym.

Zasada memoriału – polegająca na zaliczaniu do danego okresu wszystkich osiągniętych w nim przychodów oraz związanych z nimi kosztów, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Zasada ostrożnej wyceny – polegająca na ujmowaniu w wyniku, bez względu na jego wysokość, wszelkich zmniejszeń wartości użytkowej składników majątkowych, korekt spowodowanych trwałymi zmianami cen, ujmowanie wyłącznie niewątpliwych pozostałych przychodów i zysków nadzwyczajnych oraz wszystkich poniesionych pozostałych kosztów i strat nadzwyczajnych.

Spółka stosuje nadrzędne zasady wyceny oparte na historycznej cenie nabycia, zakupu lub wytworzenia, z wyjątkiem wyceny aktywów finansowych, które zgodnie z zasadami MSSF wyceniane są według wartości godziwej.

OBOWIĄZKI SPRAWOZDAWCZE WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ

Jednostka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe. Spółka nie posiada oddziałów samodzielnie sporządzających sprawozdania finansowe i nie sporządza sprawozdań łącznych.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Spółka działa w następujących segmentach sprawozdawczych: makarony, dania gotowe i konserwy, dżemy, surowce i pozostałe.

Ze względu na geograficzny podział działalności, Spółka Makarony Polskie nie wyróżnia praktycznie innych segmentów poza sprzedażą krajową. Wielkość sprzedaży eksportowej jest nieistotna dla osiągniętych przez przychodów. Spółka działa głównie na terenie Polski, której regiony z uwagi na bliskość lokalizacji, podobne warunki ekonomiczne i ryzyko ogólne należy uznać za obszar jednorodny.

AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ W TRAKCIE ZANIECHANIA

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechaną stanowią zakwalifikowane do tej kategorii aktywa lub ich grupy, które ujmowane są w sprawozdaniu finansowym w kwocie niższej z dwóch wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Od momentu zaliczenia aktywów przeznaczonych do sprzedaży dana spółka zaprzestaje dokonywania odpisów amortyzacyjnych.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego ciągłego użytkowania. Warunkiem zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo jednostki oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży.

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostki zamierzają wykorzystać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne

w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostek. Ujmowane są według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie, rozbudowę bądź modernizację po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne, a także odpisy z tytułu utraty ich wartości. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne, jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika do stanu zdatnego do użytkowania (rozbudowa i/lub budowa, modernizacja, koszty finansowania zewnętrznego). Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają sprawozdanie z całkowitych dochodów w momencie ich ponoszenia. Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe)

tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane metodą liniową w okresie przewidywanego użytkowania danego środka trwałego. Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Amortyzacja rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania, natomiast amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę szacunków, zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Środki trwałe o wartości poniżej 3 500 zł są umarzane jednorazowo w miesiącu, w którym oddano je do użytkowania, z wyjątkiem grupy aktywów o jednostkowej wartości poniżej 3 500 zł, które są umarzane w okresie ich ekonomicznego użytkowania, jeżeli jest to istotne.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź środków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty”.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są między innymi:

- nieruchomości, tj. grunty, budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej,
- nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntu,
- środki transportu,
- maszyny i urządzenia,
- pozostałe ruchome środki trwałe.

Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu nie są amortyzowane.

ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE

Za środki trwałe w budowie uznaje się środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego i wycenia się je w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

Wartości niematerialne i prawne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne, które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Za wartości niematerialne i prawne uznaje się:

- prawa majątkowe (w tym licencje, programy komputerowe, koncesje, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne),
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how,
- wartość firmy,
- koszty zakończonych prac rozwojowych, których wynik zostanie wykorzystany do produkcji nowych lub ulepszonych produktów lub technologii.

Wartości niematerialne i prawne nabyte od jednostki gospodarczej w ramach oddzielnej transakcji są aktywowane według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia (koszty zakończonych prac rozwojowych). Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie, nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenia są ujmowane w kosztach danego okresu.

Tak określoną wartość wykazuje się w sprawozdaniu finansowym w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej w wartości netto tj. po pomniejszeniu o skumulowane odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych odbywa się według stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Wydatki dotyczące wartości niematerialnych, które nie powodują ulepszenia lub przedłużenia okresu ich użytkowania są ujmowane jako koszty w momencie ich poniesienia. W przeciwnym wypadku są kapitalizowane.

Spółka nie amortyzuje wartości niematerialnych i prawnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Poddawane są one corocznym testom na utratę wartości oraz analizie czy nie zaistniały przesłanki do uznania tych aktywów jako używane przez nieokreślony okres czasu.

UTRATA WARTOŚCI RZECZOWEGO MAJĄTKU TRWAŁEGO I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego. W przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości posiadanych składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych szacowana jest wartość odzyskiwana danego składnika aktywów. Ustalone kwoty odpisów aktualizujących obniżają wartość bilansową aktywów, którego dotyczą i wykazywane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wysokość odpisów aktualizujących ustala się jako nadwyżkę wartości bilansowej tych składników nad ich wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących wartości: cenie sprzedaży netto pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Dla składników aktywów, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych, wartość odzyskiwalna szacowana jest w proporcji do wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Dokonane odpisy aktualizujące ulegają odwróceniu w przypadku ustąpienia przyczyn uzasadniających ich utworzenie. Skutki odwrócenia odpisów aktualizujących odnoszone są w rachunek zysków i strat, za wyjątkiem kwot uprzednio obniżających kapitał z aktualizacji wyceny, które korygują ten kapitał do wysokości dokonanych obniżzeń.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne w banku i kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

ZAPASY

Zapasy to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcji lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe, półfabrykaty oraz produkcję w toku.

Zapasy materiałów oraz towarów są wyceniane na dzień bilansowy według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto stanowi cenę sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o oszacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku (rabaty i upusty, koszty związane z przystosowaniem zapasów do sprzedaży).

Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych odbywa się na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia z zastosowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Jeżeli cena nabycia lub techniczny koszt wytworzenia zapasów jest wyższy niż możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto, jednostka dokonuje odpisów aktualizacyjnych, które korygują koszt własny sprzedaży.

Rozchód materiałów, towarów oraz wyrobów gotowych z magazynu odbywa się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła) – metoda fifo.

NALEŻNOŚCI

Należności wykazywane są zależnie od przewidywanego umową terminu spłaty jako:

- długoterminowe - gdy termin spłaty jest dłuższy niż rok licząc od dnia bilansowego,
- krótkoterminowe - gdy spłata ma nastąpić w okresie nie dłuższym niż rok od dnia bilansowego.

Należności handlowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) metodą efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie Spółka w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków sprzedaży. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Odpis tworzy się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych bądź finansowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów- zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

Rozrachunki wyrażone w walutach obcych w ciągu okresu sprawozdawczego są wyceniane wg średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu przeprowadzenia transakcji, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym spółkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Na dzień bilansowy należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i są wyceniane po obowiązującym na dany dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

POŻYCZKI

Pożyczki to nie będące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Do pożyczek zalicza się aktywa finansowe powstałe na skutek wydania bezpośrednio drugiej stronie kontraktu środków pieniężnych, towarów lub usług, z wyjątkiem aktywów finansowych przeznaczonych do sprzedaży w krótkim terminie. Do pożyczek zalicza się pożyczki udzielone jednostkom oraz transakcje na bonach skarbowych typu „buy sell back”. Pożyczki zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki udzielone są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki naliczone ujmowane są w przychodach finansowych w okresie, którego dotyczą. Spółka tworzy odpisy aktualizujące na wartość naliczonych wątpliwych odsetek w momencie ich naliczenia.

AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Do krótkoterminowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen. Krótkoterminowe aktywa finansowe są ujmowane początkowo w cenie nabycia i wyceniane na dzień bilansowy w wartości godziwej. Zyski lub straty z wyceny aktywów finansowych są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w przychodach lub kosztach finansowych.

INWESTYCJE W PAPIERY WARTOŚCIOWE

Inwestycje w papiery wartościowe wyceniane są na dzień ujęcia początkowego według ceny zakupu skorygowanej o koszty transakcji. W przypadku gdy dostawa papieru wartościowego następuje po upływie ściśle sprecyzowanego okresu czasu po dacie transakcji, inwestycje w papiery wartościowe są ujmowane w księgach i wyłączane z ksiąg w dniu zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy inwestycje w papiery wartościowe klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu lub dostępne do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej. Gdy papiery wartościowe zaklasyfikowane zostały jako przeznaczone do obrotu, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

W przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży, zyski i straty wynikające ze zmiany ich wartości godziwej ujmowane są bezpośrednio w kapitałach aż do momentu sprzedaży papierów wartościowych lub rozpoznania utraty wartości. Wówczas skumulowane zyski lub straty rozpoznane poprzednio w kapitałach ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

Inwestycje krótkoterminowe, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności (np. obligacje, bony dłużne) są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia ustalonej metodą efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się dyskonto lub premię uzyskaną przy nabyciu inwestycji i rozliczaną przez okres utrzymywania jej do upływu terminu zapadalności.

CZYNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW

Spółka aktywuje i dokonuje rozliczania w czasie poniesionych wydatków, bądź zużycia składników majątkowych, które dotyczą okresów następujących po miesiącu, w którym je poniesiono.

Do czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów Spółka zalicza się m. in:

- koszty i opłaty odnoszące się do konkretnych okresów (podatki, opłaty, ubezpieczenia, prenumeraty),\
- opłacane z góry koszty reklamy publicznej w mediach,
- rozliczane w czasie koszty finansowe (pobrane z góry odsetki lub prowizje bankowe, wydatki związane z nabywaniem udziałów i koszty połączeń do chwili rozliczenia inwestycji).

KAPITAŁY WŁASNE

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa oraz statutem/umowami spółki.

Na kapitały własne składają się:

- kapitał podstawowy Spółki, wykazywany jest w wartości nominalnej zarejestrowanych akcji, wynikającej ze statutu Spółki i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego,
- kapitał zapasowy (ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, kapitał zapasowy tworzony ustawowo – do wysokości 1/3 kapitału akcyjnego, kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem pochodzący z podziału zysku oraz z przeniesienia kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych,
- zyski/straty zatrzymane, na które składa się niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych,
- zysk lub strata netto.

Koszty emisji akcji poniesione przy założeniu Spółki lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał zapasowy do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą ich część zalicza się do kosztów finansowych.

KREDYTY I POŻYCZKI OPROCENTOWANE

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych. W następnych okresach, kredyty i pożyczki są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się wszystkie koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczaniu zobowiązania.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów są ujmowane wszystkie skutki dotyczące zamortyzowanej ceny nabycia oraz skutki usunięcia zobowiązania z bilansu.

ZOBOWIĄZANIA I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu, natomiast zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i są wyceniane po obowiązującym na dany dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Do pozycji rozliczeń międzyokresowych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

REZERWY

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego świadczenia.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie wywiera istotny wpływ na kwotę utworzonej rezerwy, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie, oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Spółka w szczególności tworzy rezerwy na:

- pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z operacji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego,
- przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń na rzecz pracowników, w szczególności na odprawy emerytalne i rentowe,
- niewykorzystane urlopy.

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Zdecydowana większość pracowników zatrudnionych przez Spółkę jest uprawniona do świadczeń emerytalnych po okresie zatrudnienia. Płatnikiem przyszłych świadczeń emerytalnych jest zarówno Spółka jak i odrębne fundusze emerytalne. W przypadku programu emerytalnego realizowanego przez fundusz emerytalny zobowiązanie Spółki ogranicza się do wpłaty ustalonych składek.

W przypadku programu świadczeń emerytalnych realizowanego przez Spółkę na rzecz jej pracowników, Spółka jest zobowiązana do świadczenia ściśle określonych, przyszłych świadczeń emerytalnych w postaci odprawy emerytalnej lub rentowej.

Świadczenia związane z uiszczeniem określonych składek, które na rzecz pracowników przekazywane są do funduszy emerytalnych obciążają koszty działalności podstawowej w okresie sprawozdawczym, którego dotyczą. Różnica między zarachowanymi kosztami z tytułu świadczeń a wartością przekazanych składek do funduszy emerytalnych w danym okresie sprawozdawczym została ujęta w bilansie jako należności lub zobowiązania.

Spółka stosuje wycenę aktuarialną (w oparciu o wycenę sporządzoną przez niezależnego doradcę aktuarialnego) w celu ustalenia wartości bieżącej przyszłych zobowiązań oraz związanymi z nimi kosztów bieżącego okresu. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych

z uwzględnieniem wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, a w szczególności MSR 19.

Rezerwy wyceniane są w oparciu o wartość bieżącą przyszłych zobowiązań jednostek z tytułu świadczeń pracowniczych.

Podstawą wyceny są uregulowania wewnętrzne Spółki, a w szczególności Regulamin Wynagradzania oraz odpowiednie przepisy prawa.

LEASING

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach Spółki na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar sprawozdania z całkowitych dochodów. Środki trwałe używane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane jednym z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

PRZYCHODY

Przychody ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży wykazywane są w wartości netto tj. pomniejszone o należny podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Następujące kryteria obowiązują przy ustalaniu przychodów:

Sprzedaż towarów - Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług - Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane w momencie wykonania usługi.

Odsetki - Przychody z odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez oszacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

DYWIDENDY

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

PODATEK BIEŻĄCY

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Podstawa opodatkowania różni się od zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą uwzględnione w rozliczeniu podatkowym. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o przepisy i stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

PODATEK ODROZONY

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek dochodowy jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, ulgi i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane w sprawozdaniu z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych, jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Nota nr 40

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta spółka, należą kredyty bankowe, faktoring oraz środki pieniężne. Ich głównym celem jest zapewnienie środków finansowych na podstawową działalność spółki. Spółka posiada również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej działalności.

Obecna sytuacja finansowa Spółki, jej potencjał produkcyjny oraz pozycja rynkowa stwarzają szanse dla dalszego rozwoju, istnieje jednak wiele czynników, szczególnie o charakterze zewnętrznym, które bezpośrednio bądź pośrednio mogą mieć wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w kolejnych latach.

Ryzyko zmian tendencji rynkowych

Ryzykiem mogą być ewentualne zmiany nawyków konsumentów, np. ze względu na rosnące ceny lub publikowane powszechnie informacje nt. walorów zdrowotnych danej kategorii produktów.

Aktualne trendy rynkowe są monitorowane na bieżąco. Spółka szybko i elastycznie dopasowuje do nich swoją ofertę, zarówno pod kątem samych produktów, jak i technologii ich wytworzenia. Aktualna oferta produktowa jest modyfikowana zgodnie z tendencjami rynkowymi, np. systematycznie rozwijane są produkty prozdrowotne i „Fit”, do oferty wprowadzono już m.in. makarony orkiszowe, żytnie, gryczane oraz produkty BIO. Odpowiadając na trend dywersyfikacji i premiumizacji asortymentów, z końcem 2016 roku wprowadzono do oferty makarony walcowane z dodatkami smakowymi – przeznaczone zarówno do drugich dań, jak i do zup.

Ryzyko związane z konkurencją

Wszystkie obszary działalności spółki Makarony Polskie SA należą do segmentów silnie konkurencyjnych. Istnieje ryzyko, iż nasilone działania konkurentów, przejawiające się głównie w pogarszaniu warunków handlowych wpłyną na rentowność i przychody spółki, a zatem może wpłynąć na realizację zakładanych celów. Wszystkie działania otoczenia konkurencyjnego są na bieżąco monitorowane i precyzyjnie analizowane przez dział przez dział marketingu, co pozwala na szybkie reagowanie w zakresie ewentualnych zagrożeń

Spółka stara się zminimalizować to ryzyko poprzez dywersyfikację działalności oraz rozwój produktów innowacyjnych (w Grupie powołano zespoły, których celem jest prowadzenie projektów R&D).

Ryzyko ekonomicznego (moralnego) i fizycznego zużycia maszyn i urządzeń oraz utraty ich wartości rynkowej

Wielu producentów krajowych odtworzyło, rozszerzyło bądź planuje unowocześnić swój park technologiczny i maszynowy, w związku z możliwościami pozyskania na ten cel dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Jest to wymuszone głównie przez silną konkurencję producentów (krajowych i zagranicznych) oraz trendy rynkowe, np.: na poziomie nowych, innowacyjnych opakowań, energochłonności procesu produkcyjnego, wydajności samych maszyn i urządzeń, czy automatyzacji procesów obsługiwanych dotychczas ręcznie.

Maszyny i urządzenia wykorzystywane w chwili obecnej w zakładach produkcyjnych spółki są w pełni sprawne, poddawane są okresowym remontom oraz modernizacjom. Spółka na bieżąco prowadzi również inwestycje w nowe środki trwale wykorzystywane przy produkcji, co jest wynikiem np. reakcji na potrzeby rynkowe (inwestycje w nowe paczkarki i kartoniarki wykorzystywane przy produkcji makaronu, dotyczy to jednak głównie utrzymania dotychczasowego profilu produkcyjnego zakładów. W chwili obecnej w spółce następuje szybki proces wymiany i instalowania nowego parku technologicznego, a pozyskane dofinansowanie ze środków UE przyspieszy ten proces.

W celu utrzymania pozycji rynkowej i sprostania rosnącemu zapotrzebowaniu na nowe, innowacyjne produkty i opakowania spółka aplikowała z sukcesem o środki unijne w ramach perspektywy 2014-2020. Spółka informowała rynek raportami bieżącymi o pozyskanych dotacjach. Celem jest zarówno unowocześnienie parku maszynowego wykorzystywanego w ramach obecnego profilu produkcyjnego, jak również służącego rozwojowi nowych obszarów działalności.

Istnieje jednak ryzyko, że wszelkie opóźnienie w realizacji projektów rozwojowych mogą skutkować utratą obecnej pozycji rynkowej spółki Makarony Polskie SA.

Ryzyko uzależnienia od odbiorców

Znaczną część przychodów Spółka realizuje poprzez współpracę ze zorganizowanymi i scentralizowanymi decyzyjnie sieciami handlowymi. Ewentualny brak ciągłości współpracy z odbiorcami może wpłynąć na wysokość przychodów. Niektóre umowy handlowe nie zawierają ściśle określonej wielkości estymowanych zakupów jakich odbiorca dokona w czasie obowiązywania kontraktu. Istnieje ryzyko, że odbiorcy złożą zamówienia odbiegające ilościowo od przyjętych przez spółkę planów miesięcznych. Może to spowodować brak możliwości zaspokojenia popytu lub niepełne wykorzystanie mocy produkcyjnych, co będzie

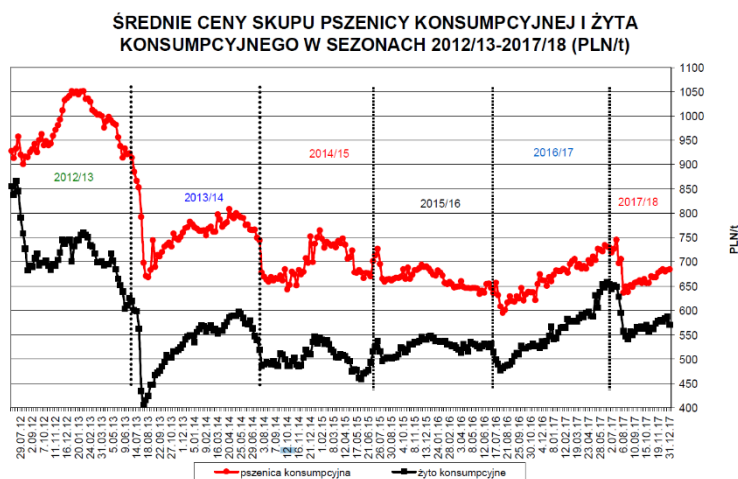
miało swoje przełożenie na realizowane wyniki. W ocenie spółki ryzyko to nie jest znaczące, ponieważ ilość dostarczanych dotychczas wyrobów nie podlegała znaczącym wahaniom w skali roku, kształtując się w możliwych do przewidzenia granicach. Dodatkowo spółka prowadzi systematyczne działania w kierunku dywersyfikacji odbiorców i zwiększania liczby tzw. średnich klientów.

Ryzyko związane ze zmianami cen surowców

Polityka spółki w zakresie zabezpieczania cen surowca długoterminowymi kontraktami zakupowymi, w okresach rocznych i półrocznych, pozwoliła utrzymać średnią cenę zakupu mąki i masy jajowej na stabilnym poziomie, a tym samym ustrzec się przed znaczącym obniżeniem rentowności produkowanego makaronu.

W nawiązaniu do aktualnej sytuacji na rynku zbóż, Spółka na bieżąco monitoruje prognozy dotyczące zarówno rynku krajowego, jak i notowań cen pszenicy konsumpcyjnej na rynkach światowych. Z informacji płynących z europejskich i poza europejskich rynków zbóż wynika, że w perspektywie najbliższych miesięcy ceny zbóż powinny utrzymywać się na stabilnym poziomie. Niemniej spółka Makarony Polskie SA ma świadomość, że obecny poziom cen mąki, który utrzymuje się na rynku od kilku lat, jest na tyle niski, że ceny są mocno narażone na wzrosty spowodowane ew. spekulacjami lub klęskami żywiołowymi. Spółka systematycznie podejmuje działania w kierunku zabezpieczania cen zakupu części surowców celem minimalizacji skutków ew. wahań cenowych mąk.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się cen zbóż miękkich w Polsce w ostatnich latach:

Źródło: Rynek zbóż tydzień 01'2018, Sparks Polska

Ceny masy jajowej funkcjonujące obecnie na rynku kształtują się na poziomie 4,4-5,0 tys. zł za tonę masy jajowej. Od 2013 roku trwa sukcesywny wzrost spożycia jaj w Polsce (aktualnie jest to powyżej 152 jaj na osobę). W końcówce trzeciego i w czwartym kwartale 2017 roku ceny masy jajowej gwałtownie wzrosły (do poziomu 10,0-11,2 tys. zł za jedną tonę masy) co spowodowane było wycofaniem dużych partii jaj spożywczych

z handlu detalicznego w wielu krajach UE, szczególnie w Niemczech, Belgii, Holandii, Szwecji z uwagi na wykrycie skażenia jaj środkiem o nazwie fipronil oraz wybiciem dużych stad kur niosek (źródłem skażenia były pasze, którymi karmione były kury). Na rynku powstała luka, która wywołała gorączkę zakupową w krajach nie objętych tym problemem, m.in. w Polsce. Ceny poszybowały do góry o 250-260%. Tak drastyczne wzrosty cen masy jajowej powodowały, że dostawcy często decydowali się na wypowiedzenie zawartych wcześniej kontraktów długoterminowych, z uwagi na fakt, że zastrzeżone w tych kontraktach kary umowne były niższe niż zyski możliwe do osiągnięcia ze sprzedaży tego surowca na zachód Europy.

Reasumując – cena masy jajowej w końcówce trzeciego i w czwartym kwartale 2017 roku osiągnęła tak wysoki poziom, że dla utrzymania rentowności produkcji makaronów jajecznych niezbędna była korekta ceny sprzedaży tych produktów.

Sytuacja, zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami, ustabilizowała się na początku 2018 roku, kiedy nowe nasadzenia kur w Zachodniej Europie osiągnęły poziom dojrzałości i zaczęły nieść jaja. Ceny jaj i masy jajowej ponownie spadły do poziomu 4,40-5,00 tys. zł za tonę masy jajowej. Prognozy na 2018 rok zakładają, że ceny jaj i masy jajowej mogą lekko rosnąć (wg producentów obecny poziom cen kształtuje się na dolnej granicy opłacalności produkcji), wzrosty te jednak nie będą mieć istotnego przełożenia na rentowność produktów.

Ryzyko zmiennego otoczenia prawnego i podatkowego

Polski system prawny i podatkowy charakteryzuje się częstymi zmianami. Niekorzystnym czynnikiem dla działalności spółki mogą być zmieniające się przepisy prawa, jak również różne jego interpretacje. Praktyka pokazuje, iż interpretacja przepisów prawa poprzez organy skarbowe i orzecznictwo sądowe w aspekcie opodatkowania jest niejednokrotnie niespójna. W przypadku spółek działających na rynku polskim istnieje większe ryzyko prowadzenia działalności niż w krajach o stabilnych i ugruntowanych systemach prawnych i podatkowych.

Nad zabezpieczeniem interesów spółki w zakresie zmian prawnych czuwają zespoły prawne, które w odpowiednim czasie podejmują stosowne działania, mające na celu minimalizację ewentualnych skutków tych zmian. Zespoły ds. jakości na bieżąco śledzą wszystkie regulacje prawne dotyczące produktów i opakowań, a wymagane prawem zmiany są wdrażane bez zbędnej zwłoki.

Ryzyko związane ze zmianami kursów walut

Spółka Makarony Polskie SA jest importerem semoliny i eksporterem wyrobów gotowych. Ceny sprzedaży produktów Spółki są każdorazowo ustalane i uwzględniają aktualną wysokość kursów walutowych tak, aby zapewnić satysfakcjonującą rentowność sprzedaży.

Oslabienie się złotego może mieć negatywny wpływ na poziom rentowności działalności prowadzonej przez spółkę jako importera. Celem minimalizacji ryzyka zmian kursów walutowych środki uzyskiwane ze sprzedaży eksportowej są wykorzystywane na zakup surowców poza granicami Polski.

Ryzyko związane z presją płacową

Ostatnie zmiany przepisów (podwyższenie płacy minimalnej, ustalenie minimalnej stawki godzinowej na umowach cywilno-prawnych) powodują, że wśród pracowników i potencjalnych kandydatów do pracy narasta presja płacowa. Zjawisko to potęgowane jest przez fakt, że rynek pracy coraz bardziej zaczyna przechylać się w kierunku rynku pracownika. Pracodawcy, w tym również spółka, mogą mieć problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów na wakujące stanowiska, zarówno wśród specjalistów i kadry menedżerskiej, jak również wśród osób niewykwalifikowanych.

Dążąc do minimalizacji rotacji kadrowej, szczególnie wśród kluczowych pracowników i specjalistów, spółka stara się systematycznie wdrażać motywacyjne systemy wynagradzania (połączone m.in. z wydajnościami produkcyjnymi i sprzedażowymi), które poprzez ściśle powiązane wyników pracy poszczególnych zespołów/osób z efektywnością realizacji celów spółki stawianych przed tymi zespołami/pracownikami, pozwalają połączyć poziom płac satysfakcjonujący pracowników z rentownością funkcjonowania firmy.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko poniesienia strat w wyniku zmian poziomów rynkowych stóp procentowych oraz zmian w wysokości odsetek ustawowych. Zarówno wysokość przychodów, jak i kosztów Spółki jest wrażliwa na zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych.

W znacznym stopniu Spółka finansuje swoją działalność kredytami, co zwiększa jej poziom wrażliwości na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych zobowiązań finansowych.

W 2017 roku Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych: obrotowych, w rachunku bieżącym i inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała zobowiązanie z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 17 505 tys. zł:

Waluta	Oprocentowanie	Saldo kredytów	Z tego kredyty	
			Krótkoterminowe	Długoterminowe
PLN	WIBOR + marża banku	17 505	9 284	8 221

Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko niewywiązania się kontrahentów spółki ze zobowiązań. Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Spółka korzysta z informacji finansowych dostępnych publicznie oraz z własnych danych o transakcjach, dokonując oceny kondycji finansowej swoich głównych klientów.

Narażenie spółki na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane; kontrolę ryzyka kredytowego umożliwiają limity weryfikowane i zatwierdzane na bieżąco w ramach struktur kontrolujących w spółce. Dodatkowo spółka objęła wybranych kontrahentów ubezpieczeniem należności handlowych udzielonym przez jednego z większych ubezpieczycieli działających w tym zakresie na rynku polskim.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta, ani grupy kontrahentów.

Nota nr 41

Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem spółki jest utrzymanie ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany.

W 2017 roku kontynuowano działania w obszarze źródeł finansowania, których celem było osiągnięcie wyższej efektywności ich wykorzystania oraz obniżenia kosztów ich pozyskania. Spółka korzystała z szerokiej palety instrumentów finansowych:

- kredyty bankowe – krótko- i średnioterminowe oraz inwestycyjne,
- wykup wierzytelności (factoring),
- leasing środków trwałych.

Struktura źródeł finansowania podporządkowana została postulatowi elastyczności, tj. tak aby w okresach powstawania nadwyżek finansowych poziom zadłużenia (kredyty w rachunku bieżącym, saldo wykupu wierzytelności) się zmniejszał, a w okresach

zwiększonego zapotrzebowania na środki zapewniał stabilny poziom finansowania bieżącej działalności.

W 2017 roku terminowo Spółka realizowała zaplanowane spłaty zobowiązań oprocentowanych.

Nota nr 42

Instrumenty finansowe

Największy udział w strukturze sprawozdania z sytuacji finansowej spółki mają instrumenty finansowe, do których po stronie pasywów należą zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kredyty bankowe.

Po stronie aktywów wyróżnione główne instrumenty finansowe to należności powstałe głównie z tytułu dostaw produktów.

Spółka na dzień 31 grudnia 2017 roku nie korzysta z instrumentów finansowych do zabezpieczania wartości aktywów i zobowiązań i dzięki temu nie stosuje formalnej rachunkowości zabezpieczeń. Szczegółowy opis zasad rachunkowości i stosowanych metod wyceny dla poszczególnych kategorii aktywów finansowych i zobowiązań zawarty został we wcześniej opisanych zasadach rachunkowości.

Nota nr 43

Istotne postępowania toczące się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie 2017 roku przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie toczyły się postępowania dotyczące zobowiązań i wierzytelności firmy Makarony Polskie SA, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki Makarony Polskie SA.

Nota nr 44

Stan zatrudnienia w Spółce Makarony Polskie

Zatrudnienie na dzień:	31.12.2017	31.12.2016
Produkcja	88	93
Administracja	18	16
Sprzedaż	33	12
Ogółem	139	121

Nota nr 45**Wynagrodzenie biegłego rewidenta**

Rada Nadzorcza Makarony Polskie SA wybrała firmę audytorską ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie jako biegłego rewidenta do przeprowadzenia przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze 2017 roku i badania sprawozdań finansowych spółek Grupy Makarony Polskie za rok obrotowy 2017.

Firma ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. jest wpisana na listę firm audytorskich do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3510 oraz wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sadowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000336012.

Makarony Polskie SA korzystała z usług ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. w zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2010 oraz w latach obrotowych 2012-2016.

Umowa z ww. audytorem została zawarta na okres przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze 2017 roku i badania sprawozdań finansowych spółek Grupy Makarony Polskie za rok obrotowy 2017.

Wynagrodzenie należne ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. w spółce Makarony Polskie SA wynosi łącznie 52,5 tys. zł (18 tys. zł za przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania półrocznego, 34,5 tys. zł badanie sprawozdań finansowych spółki Makarony Polskie SA i Grupy Makarony Polskie za 2017 rok).

Kwota wynagrodzenia należnego ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. w spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. wynosi łącznie 16 tys. zł (5 tys. zł za przegląd sprawozdania półrocznego, 11 tys. zł badanie sprawozdania finansowego za 2017 rok).

Kwota wynagrodzenia należnego ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. w spółce MP Trade Sp. z o.o. wynosi łącznie 5,5 tys. zł (1,5 tys. zł za przegląd sprawozdania półrocznego, 4 tys. zł badanie sprawozdania finansowego za 2017 rok).

Wynagrodzenie wypłacone firmie ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. za usługi związane z przeglądem i badaniem sprawozdań finansowych spółek Grupy w roku obrotowym 2016 wyniosło:

- 52,5 tys. zł w spółce Makarony Polskie SA (18 tys. zł za przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania półrocznego, 34,5 tys. zł badanie sprawozdań finansowych spółki Makarony Polskie SA i Grupy Makarony Polskie za 2016 rok),

- 16 tys. zł w spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. (5 tys. zł za przegląd sprawozdania półrocznego, 11 tys. zł badanie sprawozdania finansowego za 2016 rok),
- 5,5 tys. zł w spółce MP Trade Sp. z o.o. (1,5 tys. zł za przegląd sprawozdania półrocznego, 4 tys. zł badanie sprawozdania finansowego za 2016 rok).

.....
Grażyna Kozielec
Główny Księgowy

.....
Zenon Daniłowski
Prezes Zarządu

Rzeszów, dnia 20 marca 2018 roku

Źródłem danych w niniejszym sprawozdaniu, o ile nie wskazano inaczej, jest spółka Makarony Polskie SA